bringer.

2. Du skal følge de paroler som blir gitt, likegyldig hvilke trusler som blir brukt og du skal gjøre ditt til at også dine nærmeste følger dem. Vær sterk og gjør andre sterke.
3. Du kan bli stilt overfor en situasjon hvor det ikke foreligger noen skreven parole. Utsett da avgjørelsen til du har talt med gode menn. Bry deg ikke om de tidsfrister makthaverne setter. I siste instans skal du følge den stemme som den nasjonale samvittighet forskr
4. Du skal forberede deg på å hjelpe [illegible] soldater og våpenbrødre under befrielsen av vårt land. Hver mann og hver kvinne har sitt område og sine spesielle kunnskaper som kan komme til nytte Søk råd om hva du skal gjøre.
5. Du skal etter beste evne hjelpe alle dem som kjemper mot fienden her hjemme, enten det gjelder opplysninger, mat eller husly.
6. Du skal på alle måter hjelpe dem som er rammet av krigen.
7. Det er din plikt å holde deg best mulig underrettet om det som skjer. For den som virkelig ønsker det, er dette ikke vanskelig. Det er også din plikt å meddele det du lærer t.
8. Du skal av all din makt motvirke [illegible] propaganda mot våre allierte.
9. Du skal ta den risiko som er nødvendig for å løse din oppgave, men bruk all din omtanke for å gjøre risikoen minst mulig. Vær ikke nysgjerrig eller løsmunnet. Mange tusen gode nordmenn sitter idag i fengsel på grunn av unødvendig snakk.
10. Du skal forberede deg på å fylle din plass i et fritt Norge. Vårt land vil da trenge din fagdyktighet, din arbeidsglede, din disiplin og din lyalitet.

o O o

Hammerfest fikk 28 timer.

Hammerfests innbyggere fikk 28 timer til å redde det de kunne få med seg fra hjemmene sine, før tyskerne begyndte ødeleggelsen av byen. Etter fristens utløp gikk tyskerne rundt i hvert eneste hus og samlet sammen alt som fantes av metall - sølv, kobber, jern og støpegods og la det i en haug utenfor husene, for å bli hentet senere.

Da tyskerne var ferdig med forberedelsene sine begyndte de sprengningene på Fugleneset, først sine egne befestninger, deretter Robertsons anlegg. Hus etter hus innover mot byen ble tatt, til slutt byen selv. De opptrådte som vanlig med største brutalitet og ingen fikk lov til å gå inn i husene etter at 28-timers-fristen var utløpt. En gammel dame ville nente en jakke i sitt hjem, men ble nektet adgang, en eldre mann som nektet å forlate hjemmet sitt, ble båret ut med makt. Derpå helte tyskerne en brennbar veske på huset og satte fyr på. "Nå kan du gå inn igjen" sa de til mannen.

Det finnes ikke et eneste hus igjen i Hammerfest selv kjellermurene er ødelagt. Hyttene i byen omegn ble også tatt, like til torvsjåene med brenntorv og torvsåter som ikke var bragt i sjø.

Tyskerne ga seg også tid til å ta gisler, for sikkerhets skyld hvis noe skulde komme på. En del av byens kjendte menn ble arrestert, bl.a. tidligere ordfører Albrichtsen, bokhandler Hagen og Georg Robertson. Også andre steder norepå har tyskerne foretatt arrestasjoner under deportasjonene, bl.a. er er tidligere Nord-Norge-sekretær for Landsorganisasjonen Gunnar Bråthen og stortingsmann Aldor Ingebrigtsen arrestert.

Svenske frivillige til Norge? "Selv om en innsats av svenske frivillige i Norge skulle føre tilat Sverige ble dratt inn i krigen, så bør man likevel ikke avholde seg fra dette, skriver regjeringsorganet Morgontidningen i Stockholm.

- Etter ordre av statens presseleder er redaktørene

Kronprisn Olav har som øverste norske forsvarssjef gitt følgende ordre til de norske hjemmefrontstyrker i anledning tyskernes umenneskelige framferd i Nord-Norge:

1. Adlyd ikke tyskernes evakueringsordre. Stikk dere unda og samle dere i grupper. Velg en leder og redd det som er mulig.
2. Angrip tyske patruljer som blir satt til å ødelegge norsk eiendom og anlegg.
3. Sett alt inn på å få slukket brander.
4. Er det ingen lovlige norske myndigheter tilstede så sørg for å opprettholde ro og orden. Hjelp de som trenger det mest.

Til de vepnede hjemmefrontstyrker: Ingen aksjoner nå, det kan bli skjebnesvangert. Tidspunktet må fastsettes av den øverste allierte ledelse, som kan bedømme den militære situasjon bedre. Signalet vil bli gitt gjennom de hemmelige kanaler. Fortsett treningen til dagen kommer - den kan ikke være langt borte.

.....

I nord har finnene nådd norskegrensen et sted NV for Kammanen. I går ble det me dt at finnene var kommet fram til et sted 2o km fra Karesuando, hvor man venter tyskerne vil sette seg til motverge. Strømmen av norske flyktninger over svensk Karesuando fortsetter i stort omfang.

På østfronten har russerne gått over Donau og kjemper ved den ungarsk-jugoslaviske grense i 15o km bredde, og har rykket fram 4o km. Tyskerne har kastet inn 4 reservedivisjoner i håp om å stoppe den russiske frammarsjen, som truer med en katastrofe.

På vestfronten fortsetter de alliertes press på Ruhr, Rihnland og Alsace med uforminsket kraft. 1. og 9. arme har nådd Roerpå en rekke nye steder, samtidig som de har trengt inn i en rekke landsbyer hvor det pågår ville gatekamper. Amerikanernes framrykking truer umiddelbart Linnich, Düren og Jülich. Det kjempes i byene Beck og Lindern, som ligger 19 km NV for Jülich. Halvparten av Alsace er erobret fra tyskerne. I Saarområdet angriper Pattons arme over en 55 km bred front, fra Luxemburg til et sted 16 km SØ for Saarbrücken. Amerikanerne står 3 km fra Saarlautern. Mellom Belfort og Mülhaussen har franskmennene befridd ytterligere 3o steder. 7. arme har passert Sentral-Vogeserne og nådd ned på sletten, hvor restene av de tyske tropper søker å komme over på den andre siden av Rhinen. Mange fanger og stort bytte er tatt.

Luftkrigen: Mandag 42oo oppstigninger. Bombemålene V-Tyskland og fronten. Tirsdag: rekordbombing av Mosquitos mot Nurnberg. 98 tyske jagere skutt ned. Onsdag: 4ooo fly mot mål i Tyskland. Torsdag: 12oo bombefly og looo jagere mot V-tyske byer og industri centra og mål i Østerrike. - 8 tyske hovedkvarter i Nederland ble angrepet igår.

Østen: Amerikanske superfestninger har bombet Tokio for 3. gang på en uke. - 7 japanske skip senket og 3 skadd under et forsøk på å undsette den japanske besetning på Leyte.

Utenfor Sognefjorden har lette norske sjøstridskrefter senket 4 tyske skip og skadd et femte, uten å lide tap. - På høyde med Gøteborg har britiske krigsskip satt 2 konvoyskip i brand.

Jugoslavia: lo5 dødsdommer er avsagt i Beograd over jugoslaviske quislinger.

Polen: Som ny statsminister er utnevnt sosialisten Aschietewsky. Den nye regjering består av 3 sosialister, 3 kristelige demokrater og 2 nasjonaldemokrater, mens 3 plasser er holdt åpne for Bondepartiet

Det svenske røde kors har tilbudt tyskerne å sende hjelp, bl.a. et rødekors-skip, til Nord-Norge for å bistå med "evakueringen", men Berlin har kynisk svart nei. - - Den norske regjerings representanter i Nord-Norge kan bare bekrefte de norske flyktningers fortellinger om de lidelser og strabaser de er utsatt for etter tyskernes umenneskelige og barbariske framferd mot norsk liv og eiendom. I polarnatten ligger mange kvinner og barn ute og det er meldt om mange dødsfall.

I Lublin er det begyndt en rettssak mot 6 tyske offiserer, som er delaktige i massemordene i Eidenach (dødsfabrikken)

- Fra London meldes at det norske jagerfondet - som er frivillige bidrag fra nordmenn i utlandet - er nådd 12o.000 engelske pund (omlag 2 mill.kr.) Fondet har derved skaffet det norske luftvåpen 12 jagere.

av Sandefjords Presse avsatt. Som ny redaktør er innsatt en herre ved navn Olaf Bøe.

Flyangrep mot Norge: Brønnøysund, Bodø, Mosjøen og Lødingen har vært utsatt for flyangrep fra allierte fly. I Brønnøysund ble ingen norske interesser rammet. I Bodø ble en bygning lettere skadet3 ble drept og lo såret. I Mosjøen var det ingen skade på norsk liv eller eiendom. Ved angrepet på Lødingen ble d/s Karmøy senket og 6 mann av besetningen savnes. D/S Torghatten ble rammet av maskingeværild og 1 mann ble drept og 1 såret. Angrepene fant sted 26.- 28.oktober.

Under det britiske flyangrepet over Oslo-fjord natt til tirsdag gikk en tysk minesveiper i Horten til bunns med 24 mann. Mål i Moss ble bombet, likeså mål på Hærøya. Hele fjordgapet er nå minelagt. Fra svenskesiden meldes om store lysninger fra brander og eksplosjoner.

- I Bergen er det innført portforbud mellom kl.21 og kl.5.

- I Vest-Agder har gestapo foretatt omfattende razziaer. En rekke bygder har vært hjemsøkt, fra kysten og helt opp til heiegårdene. Det er særlig våpen tyskerne er ute etter. Mange ble arrestert. Gestaporazziaene har tiltatt i uhyggelig grad utover hele landet nå i høst og Hjemmefrontledelsens advarsel om å vise den største forsiktighet, har desverre vært sørgelig riktig. Mange har først tenkt over denne advarselen da gestapo sto i døren.

- Husk at det hører med til det illegale arbeid å være modig, men ikke uforsiktig.

Tyskerne sikrer seg jernbanefolkene.

Truslen om folkestreik og erfaringene fra jernbanestreiken i Nederland har tydeligvis virket skremmende på tyskerne. Allerede for en tid siden ble over 1oo jernbanefolk ved Nordlandsbanen internert i militærleire på Mo i Rana, Mosjøen, Grong og Namsos. De måtte arbeide under bevoktning og ble eskortert fram og tilbake til arbeidsstedet. Nå er ytterligere 2oo jernbanefolk rekvirert til Nordlandsbanen p.g.a. de viktige transportene nordfra.

oOo

På flukt fra bolsjevismen

-rettere sagt vanviddets verden- skal filmes av nazistene, selvsagt. Evakueringen er som kjendt frivillig: Enten flykter man for bolsjevikene, eller man blir skutt.

Et bilde fra Tromsø forteller om de redselsfulle forhold tyskernes tvangsdeportering er skyld i:

Det er i Tromsø idag ca 9ooo "evakuerte", drevet fra sine hjem slik de sto og gikk. De fleste har fått lite eller ingenting med seg - det er dem som er kidnappet rett fra arbeidsplassen, fra bryggerhuset eller kjøkkenetøEn dame fra Vardø iført silkeundertøy, silkestrømper, dyrlige sko og en golfjakke fikk ikke engang lov til å få inn etter kåpen sin. Spebarn ble tatt slik de lå i vogna og barn i strømpelesten er "dagligdags", gamle og krokete stakkarer, krøplinger og sinnssyke, syke og friske og fødende - alt i et vanvittig sammensurium. Den ene skøyte atter den annen kommer med døde og døende ombord. Det er så grusomt at det nesten ikke er til å fortelle. Dyrene blir trukket ut og slaktet, husene stukket i brand nesten før den siste leieboer er kommet ut av døren. Matvarer og klær enten tatt eller brendt. Gamle gebrekkelige stakkarer fra et gamlehjem hadde fått 2 timer å komme ut på. De ble pakket inn i papir og tepper og bragt ombord på et tysk marinefartøy, hvor de ble slengt på dørken uten noe under. I Hammerfest fikk de bårer og sengebunner til de aller skrøpeligste. Om man kunne forstå hvorfor slike gamle kryp som er så helt ferdige med livet, skal gjennomgå slike lidelser. En kone med 7 barn kom hit en dag, den minste var bare 3 uker gammel og disse var hun alene om å stelle. En familje med 5 barn: "Jeg tror lillebarnet mitt er sykt". Javisst, lungebetendelse. Det var bare 5 mndr. gammelt. Dagen etter døde det. En annen mor mistet sitt ene barn på turen og ble selv sinnssyk.

- Foreldreløse barn, barn med den ene bⁱten og foreldrene med en annen - hvordan skal

de finne hverandre i et slikt virvar? Igår ble en mann pluteslig sinnssyk. Han ble puttet i en bil og sendt til.... Igår var det 8 tilfeller sterkt mistenkt for tyfus. Jeg tør ikke tenke ut den tanken at det skulle bli tyfus midt oppe i dette, det ville bli en værre katastrofe. Foreløpig er matforsyningen det mest aktuelle, beholdningene minker sterkt. Klær er det heller ikke stort av. Det største problemet blir hvordan man skal få alle disse menneskene videre. Her finnes nesten ikke båter, de få som er skal bare brukes til å transportere folk sørover fra Finnmark. Her stopper alt sammen opp. Det ser katastrofalt ut. - Oppslagene om evakuering sier at det er frivillig, men de som ikke drar vil bli skutt. Og som sagt, det hele vil bli filmet: På flukt fra bolsjevismen. - Var det noen som snakket om vanviddets verden?

Et brev fra Narvik:

"Vi kan slå fast med en gang at det her dreier seg om en tvangsfordrivning av befolkningen, hvor enhver protest har vært nytteløs og hvor folk som har forsøkt å begi seg østover istedenfor vestover, bare er blitt jaget og skutt ned. Det synes som om den opprinnelige ordre har vært å ødelegge alle militære anlegg, alle tyske hus, broer og veiskjæringer m.v., men muligens i forbindelse med Terbovens besøk her oppe for 3-4 uker siden, er dette forandret. Det gåes nå frem på den måte at først de mest avsidesliggende steder blir hjemsøkt, folk blir drevet sammen til de mer centrale stedene, husene blir brendt, besetningene slaktet. Fra de centrale steder blir de så med et minimum av varsel jagd ombord i båter, som ofte på forhånd har ammunisjonslast inne, eventuelt tropper og blir fraktet foreløpig til Narvik, Harstad og Tromsø, hvor mulighetene for å underbringe disse mennesker, skaffe dem mat og klær, selvsagt er helt minimale. Disses vinterforsyninger er brendt opp og klær er det ikke blitt levnet dem tid eller anledning til å få med seg. Det hele er en tragedie, som truer med å utvikle seg til en katastrofe uten like. NS-myndighetene, hvoriblandt selv Jonas Lie, ikke lenger kan følge de drastiske tyske

forholdsregler, står allikevel fullstendig maktesløse og har ikke annet å gjøre enn å si: "Jawohl" til den mest brutale ordre.

På denne måten er nå hele Finnmarken en saga blott, avsvidd og lagt øde og skjebnen har allerede nådd et par av de nordligste distrikter av Troms fylke.

Til de deporterte fra Nord-Norge: Vi minner om at offentlige stillinger er blokert og at ingen må søke slike. Undtatt er bare stillinger i sykehustjeneste og brandvesen. Særlig vil vi oppfordre de offentlige tjenestemenn fra Nord-Norge til ikke å la seg overføre til andre eller lignende stillinger i Sør-Norge, da sådan overføring nettop har vært en av grunnene til at NS har satt igang tvangsevakuering av de offentlige tjenestemenn. De administrasjonssjefer som i forbindelse med de evakuerte tjenestemenn vil motarbeide parolen om blokaden vil bli merket og deres navn offentliggjort. De vil senere måtte stå til rette for sine landsfiendtlige handlinger

Daglig liv i Norge.

- "Neptun" av Bergen, lastet med fiskeprodukter til Tyskland, ble så skadd ved avgangen at den måtte gå til reparasjon. Lasten ble delvis ødelagt.

- 2 store transformatorer på Herøya ble ødelagt ved sprengning natt til søndag. De skulle demonteres og sendes til Tyskland.

- Forleden helg ble en masse verktøy hos Wego på Lysaker ødelagt. Verkstedet hadde store tyske leveranser.

-Forrige mandag kom 4 mann som legitimerte seg som statspoliti til vaktmesteren i Geografisk Opmåling og fortalte at de nettop hadde fått beskjed om at bygningen ville bli sprengt i lufta. Av den grunn fant de det sikrest å flytte kartene til et sikrere sted. Kartene ble lesset på en lastebil, ialt 25000 stykker, og kjørt bort. Litt under halvparten av tyskernes beholdning ble på denne måten sikret. - Senere viste det seg at hverken Stapo eller tyskerne kjendte noe til sprengning, "stapobetjenter" eller andre eventyr.....

forts. s.6

De norske politistyrker i Sverige holder i disse dagene store feltkrigsmanøvrer i Dalarne.

- Det kommer stadig flere norske flyktninger over grensen til Sverige. Birger Stolpe uttalte bl.a.: For hver ny melding som kommer, går det en idkald vind over Sverige. Hele det svenske folket er sjokkert over det som hender. Norges sak er også blitt vår sak". - All den diskusjon og forslag til tiltak fra Sveriges side for å hjelpe Norge kan sammenfattes i dette: Det kan meget vel oppstå en situasjon hvor det kan komme til sammenstøt med Berlin, men Sverige må likevel ta risikoen ved å hjelpe dem som er i fare.

- Ialt 5 forsyningsskip er senket av den engelske flåte og flystyrker mellom Mosjøen og Rørvik og 4 andre satt i brann. - Justisminister Terje Wold opplyser at 2o.ooo nordmenn er tilbake i Finnmark. I Kirkenes står 28 hus igjen. De tyske ødeleggelser av grubene beløper seg til 42 mill. Ca 7o% av Vadsø er ødelagt,85 av Vardø,men lenger vest er ødeleggelsene 1oo%.

Østfronten: Helgens russiske kommunikeer er ganske sensasjonelle,idet Tolbuchins styrker er rådd helt fram til Balatansjøen og står på 1oo km fra Østerrike. Kaposvar ved jernbanen Zagreb-Budapest,Pacs,Dombovar,Dunaföldvar,Miskolc og grensebyen Satoralja Ujheli er erobret. Naziterroren i Ungarn øker proporsjonalt med tyskernes nederlag på frontene. Alle tegn på uro blir brutalt slått ned av SS og quislingen Szalasi har gitt ordre til å skyte alle offiserer og soldater som forsøker å nedlegge våpnene

2 tyske SS-menn er hengt i Lublin som skyldige i massehenrettelser.

I all som taler. Vi mottar stadig meldinger som gir nye og forferdelige glimt fra deportasjonen i Nord-Norge: Fra Tana til Narvik - en reise som tok 4 døgn - ble 185o deporterte fraktet i lasterommet på en tysk ammunisjonsbåt. En annen transport foregikk på troppetransportskip. Sammen med ammunisjon,kanoner og 15oo tyske soldater ble 3oo deporterte fraktet sydover. NS- og hird plyndrer husene før folk er kommet seg ut.

Vestfronten: Saar-elva som er den siste naturlige hindring til Tysklands viktigste industriresurser ble igår overskredet av tropper fra 3.amerikanske arme,mens andre avdelinger har drevet forbi den viktige by Saarlautern,etter å ha knust all fiendtlig motstand i byen. Pattons arme behersker over 3o km av Saar-elva. Også i Saarunion står amerikanske tropper. Saarbrücken truer med å bli omgått. Både 1. og 9.amerikanske arme har hatt en meget betydningsfull fremgang,hvor byen Jülich er erobret. Videre er nøkkelstillingen ved Roer,Linnich,renset fullstendig. 4 tyske divisjoner er fullstendig tilintetgjort på Roer-fronten og hele vestbredden er klar,melder United Press. Man regner med at 3 ukers vinterfelttog har kostet tyskerne 1oo.ooo mann. herav 5o.ooo fanger.

- Fra Moskva meldes at konferansene med de Gaulle er begyndt.

- Det største slagskip som hittil er bygd ble forleden sjøsatt i en havn i England.

Luftkrigen: De tyske bensolanlegg har vært særlig aktuelle bombemål i den siste tiden og i helgen har flere stor-angrep vært rettet mot slike i Hagen, Dortmund,Oberthal og Blechhammer.Amerikanske fly har kastet 55ooo tonn bomber og engelsek fly 53ooo tonn over tyske oljemål,industricentra og troppekonsentrasjoner i november. Dette representerer over 2 3o.ooo fly.

Italia: Albereto 3 km N for Faenza er erobret av 8.arme som rykker frem på bred front.

Østen: Amerikanske superfestninger har igjen bombet Tokio. 3 japanske skip er senket ved Filipinene.

- Mandag var det stor brand etter en eksplosjon i Norske Kulelager A/S SKF i Kongensgt.. Skaden er total og beløper seg til 2 millioner kroner.

- Ved en sabotasjehandling mot et tog mellom Gol og Geilo forrige fredag ble en jernbanevogn tømt for olje.

- I Skien ble det foretatt et dynamittattentat mot en tysk båt forleden. Båten er sunket med baugen og står på grunn.

- Forrige tirsdag ble en lekter satt på grunn av besetningen et sted mellom Risør og Langesund. Mannskapet som bestå av 3 hollendere var forduftet. Båten lastet 175 bruttotonn.

- For en tid siden trengte 15 bevepnede mann inn i AT-leiren i Tjølling. 2o AT-menn spiste aftens da sabotørene kom.Mens de ble holdt i sjakk med maskinpistoler ble leiren totalt tømt for utstyr,som uniformsbukser,jakker,ulltepper,strømper, gamasjer,undertøy,oljefrakker,pullovers,lærstøvler, gummistøvler og arbeidshansker. Hele leiren ble ryddet på lo minutter. AT-mennene fikk ordre om ikke å forlate leiren før om 5½ time og ikke melde fra til politiet. Telefonledningene var for sikkerhets skyld kuttet over.

- I Frams gård,Bygdø Alle 4,inntraff det for en tid siden en eksplosjon. Sabotasjen var sansynligvis rettet mot en registreringsmaskin som var plassert i bygningen.

- Sabotasjen på Nylands mek.verksted var rettet mot d/s Arna,5ooo tonn og d/s Caprima,32oo tonn. Ingen av skipene vil kunne repareres så lenge det er krig. 15 mann på Nyland ble tatt som gisler av tyskerne.

- 5 eksplosjoner inntraff i løpet av en halvtime på Akers mek,verksted. Følgende båter ble gjort ubrukbare:Throma 5ooo tonn,Taiwan 55oo tonn, Schleswig (tysk)lo.ooo tonn,Eurcland (tysk). En av de største kranene på brygga og en sluseport til en dokk ble sprengt

-Forrige søndag hørtes en kraftig eksplosjon i en karosserifabrikk i Sandakervn,112.

Nazi går over til Schalburg-metodene. Advokat Kåre Schetelig ble hentet i bil en kveld fra sitt hjem og senere funnet død i Kjelsåsveien med mange skuddsår. - Dr.Bakke,Lilleaker,ble kidnappet natt til lørdag og mandag fikk hans hustru beskje om at han var skutt og kunne hente asken om 4 dager. Etter det utstyret affæren har fått i avisene er det tydelig at nazistene provoserer quislingregjeringen til å bruke all sin makt til å terrorisere befolkningen enda mer enn hittil.

-6-

16ooo branner var det i Leningrad under tyskernes beleiring. Foruten omlag loo.ooo spreng- og brannbomber som ble kastet over byen,ble det utskutt over 15o.ooo artillerigranater.

—Det blir neppe noe av tremaktskonferansen mellom Roosevelt,Stalin og Churchill før jul,tror Reuter, som legger til at man i London håper at konferansen kan holdes der.

Sovjetsamveldet har behov for alle de næringsmidler USA kan undvære,sier sjefen for USA's forsyningsbyrå,Olmstead, etter et besøk i Moskva.Russerne behøver import i minst 3 år etter at Europakrigen er slutt,mener han, og neste år kan de ta alt som USA kan skaffe tonnasje til. Det trengs minst lo ganger så mye som det sendes nå.

Nazibladene formelig jubler over at ernæringssituasjonen er så vanskelig i de befridde land,men sier intet om den virkelige årsaken. Fra Nederland meldes at før tyskerne trakk seg tilbake fra de sørlige områder,gikk de fra hus til hus og tok alt spiselig og alle klær og brendte de lagre de ikke kunne få med seg. Etter dette er de høyst forbauset over at det ikke er noe mat igjen.

Den svenske presse drøfter meget livlig tyskernes og quislingenes opptreden i Nord-Norge og det er absolut enighet om at Sverige bør gjøre alt hva det kan for å lindre nøden. Mange krever at Sverige yter Norge like stor hjelp nå,som det ga Finnland under vinterkrigen 194o. Man drøfter åpent spørsmålet om å opprette et registreringskontor for å skaffe rede på hvor mange svenske frivillige som vil melde seg til kamp mot tyskerne i Norge. Det uttaler at tyskerne bør være klar over at det ikke er ganske ufarlig å neglisjere alle protester fra Sveriges side mot tyskernes brutalitet i Norge. De svenske aviser er opprørte over den tortur som gestapo driver overfor fangene i de norske fengsler og uttaler sin harme over at disse umenneskeligheter fortsetter trass i alle protester. I Morgontidningen går Conny Andersson, en kjendt mann i svensk arbeiderbevegelse, inn for å skape et stort frivillig svensk militærkorps, som kan stå til nordmennenes tjeneste hvis det

trengs. "Hanfelstidningen" minner om at nøytraliteten ikke har vært til hinder for store hjelpeaksjoner mellom landene. Således påtok USA seg under sin nøytrale periode store v penleveranser til de allierte, Portugal åpnet verdifulle flybaser for Tyskland under den sp anske borgerkrig og Tyskland anså det i den samme krig som fullt forenlig med sin stilling som ikke krigførende å stille sterke flystridskrefter til Francos rådighet.

oooooooo

3 millioner franskmenn har tyskerne ført ut av landet som fanger og tvangsarbeidere til Tyskland. 75ooo av Paris's befolkning er drept av tyskerne under okkupasjonen.

Fra kirkefronten.

Nazibiskopene har påbudt ofring i byens kirker 1. juledag til de evakuerte fra Finnmark. Vi vet jo at intet av det som kommer inn på denne måte vil komme de hjemsøkte tilgode. Derfor oppfordres hjemmefronten til å være klar over at 1.juledag ofres det ikke en øre til "de skadelidte i Nord-Norge" som det så smukt heter. Innsamlingen vil foregå på annen og sikrere måte.

- Politiet på Lillehammer har erklært at de forviste prestene kan få permisjon hvis de vil underskrive en erklæring om ikke å oppsøke illoyale prester eller delta i prestemøter eller tilstelninger av offentlig karakter. Alle prestene har selvsagt avslått.

-Pastor Jens Svae i Biri er tatt på Dombås og ført til Lillehammer under bevoktning.

- Pastor Halvard Mørstad med datter og hushjelp er arrestert under en razzia i Hakadal.

- Pastor Arne Varden i Stavanger er arrestert og ført til Kristiansand.

-Rektor Johs.Smemo er ført til Berg med en sikringsdom på 6 mndr.

- Pastor Johan Lid, Oslo, er likeledes ført til Berg Han har fått en sikringsdom på 3 mndr.

-Pastor Ragnvald Indrebø er nettop sluppet ut fra Berg etter å ha sittet i 6 mndr. Han er nå forvist til Lillehammer.

oooOOOooo

sserne vil ikke fortsette inn i Narvik-distriktet,
ter det i et privat-telegram fra London til Dagens
heter. Etter det bladets korrespondent vet skal
onten bare flyttes fram så langt at det militært
tt oppnås en naturlig avgrensing av Ishavsområdet.
tte betyr bl.a. at inntil videre kommer bare
en hundre mann av politistyrkene i Sverige til å
i disponert i Nord-Norge.

nistrene Lie og Wold uttalte seg forleden over
ndon radio om sine reiser til Moskva og Stockholm.
e uttalte sin glede over den store imøtekommenhet
an viste Norge i Stockholm. I Sverige rådde det en
tigende forbitrelse over den tyske terror i Norge.
et ser desverre ut til, sa han videre, at krigens
luttfase vil bli hardest for vårt land. Sovjetsameldets politikk er preget av den største velvilje
verfor Norge og i nord rår full enighet. - Wold sa
t tyskernes rassering og plyndring er helt barbarsk og er hverken nødvendig eller undskyldelig sett
å bakgrunn av krigsbegivenhetene. De 5-6ooo mennesker som er tilbake i Sør-Varanger har mistet alt.
tatsråden minnet om at befolkningen i resten av
ord-Norge nå hadde fått beskjed om å organisere
otstandsforholdsregler for å hindre de tyske
sprengkommandoer. Intet offer er større enn den tole ødeleggelse. De tyske soldater skal bygge opp
g erstatte alt det de har brendt. Det skal skje
ten skånsel og barmhjertighet.

orsvarssjefen, Kronprins Olav, ga som kjent retningsinjene for arbeidet i Nord-Norge i sin tale den 30. ovember. Han sa bl.a.: "Angrip fiendtlige patruljer om blir tilbake for å ødelegge, med de midler dere år over." For første gang under okkupasjonen er det ra ansvarlig hold gitt beskjed om vepnet aksjon fra jemmestyrkenes side. Riktignok gjelder dette bare styrkene i Nord-Norge, men vi kan hvert øyeblikk vente n liknende ordre også til de våpenføre menn her ydpå. Forsvarssjefen sa videre: "Det er ikke lett å si hvor fienden vil legge fronten i Nord-Norge, men den allierte og norske overkommando er kjendt med at

tyskerne vil forsøke å føre store troppestyrker gjennom Norge til Tyskland. Vi har våre planer ferdig og vil etter hvert sette dem i verk. De norske hjemmestyrkene har del i disse planer. Dere vet at allierte fly- og flåtestridskrefter opererer utenfor Norges kyst og i norske farvann for å sperre den fiendtlige trafikk. Når vi finner at tiden er inne vil vi også gi bestemte ordre om at hjemmestyrkene skal bryte tyskernes forbindelseslinjer inne i landet for at de skal bli henvist til å bruke sjørutene til retretten. Vi skal gi klar beskjed gjennom de hemmelige kanaler når og hvilke hjemmestyrker som skal tre i funksjon for at operasjonene kan bli utført som et ledd i våre militære planer. Men tiden er ennå ikke inne for større aksjoner fra hjemmefrontstyrkene. Fortsett treningen og gjør dere klar til oppgaven for å frigjøre landet. Tiden er ennå ikke inne, men den kan ikke være langt borte.

Tanner er gått av som formann i Finnlands sosialdemokratiske parti. Dette er resultatet av den finske sosialdemokratiske kongress som var imøtesett med så stor spenning. Det var i grunnen 3 fløyer: De ytterliggående Tannerfolk på den ene siden, som uforsonlige overfor Russland og som mener at Finnland ikke burde kapitulert, en ytterliggående fløy på den andre siden som mener at Tanners politikk har vært ødeleggende for Finnland og at tyskerne overhodet aldri burde ha fått lov til å sette foten i landet - Og så en mellomgruppe som beklager den utviklingen som har funnet sted, uten at den vil fordømme noen enkelt, idet de går ut fra at Tanner har søkt å handle ut fra hensynet til folkets beste. - Tanner tok selv straks det fornuftige standpunkt å frasi seg formannsplassen. - Det lyktes til slutt å oppnå fullstendig enighet om nytt styre, som nå består av Onni Hiltonen, formann, K.A.Fagerholm, Aleksi Aaltonen, Martha Salmela - J rvinen, E.Skog, Jorma Tuominen, E.A. Vuori og Mauro Pekkala. - Hiltunen hører til Tannerfløyen mens opposisjonen har fått 3 av sine menn i styret, Fagerholm, Vuori og Pekkala. Den verste krise innenfor finske arbeiderbevegelse er dermed

forts. s. 6.

- I Larvik har sabotører kikket litt på en rekke erksteder som arbeidet for tyskerne og tatt med seg erstattelige kulelagre. På Isaksens mek.verksted le det fjernet kulelagre til en verdi av 10.000 kr. ed Treschow Fritzøes mek.verksted 40 store kulelagre g 50 store kulelagre ble fjernet fra Alfred Andersens ek. verksted. Et par dager senere ble det tatt a 500 kg. kulelagre av forskjellige dimensjoner fra ilklinikken A/S, Larviks Autocentral A/S og Larvik utomobilforretning A/S.
- Ved Drammens Jernstøperi hentet forleden 4 mann oo kg. kulelagre.

Nedenstående dikt er skrevet av en 20 år gammel ordmann, dagen før han gikk til den gjerning som -- førte til at han ble skutt av tyskerne.

JEG DRØMTE INATT.

Jeg drømte inatt at jeg sto ved muren og skulle dø.
Det var morgen og solen sto opp - blodig, brennende rød.

Mens dagen ennu var ny og stor skulle jeg gå.
Ett som jeg søkte og lengtet etter skulle jeg aldri nå

En unyttig søken, en uavgjort kamp, et avbrutt jag
en blodig morgen var hele mitt liv, en uferdig på-
begynt dag.

Jeg hadde jo levet så lite ennu, jeg var så ung
Livet var aldri bare lett og dog var døden så tung.

Meningen med det hele, fant jeg noengang den?
Jeg døde for noe jeg visste var stort, men så mye
ble ennu igjen

Jeg falt da de skjøt, med utstrakte armer, tok
jorden i favn

og visste med ett at jeg hadde funnet det store
som ikke har navn.

ooOoo

Forleden ble 2 nordmenn skutt i Oslos centrum, maleren Olag Krohn og Ivar Sandvik. Det vites enda ikke hvorvidt det var tyskerne eller Hirdens bedriftsvern som har begått ugjerningen. Sandvik lever ennå, men han svever mellom liv og d.

Vestfronten: De siste dagers allierte offensiver på 7. og 3.amerikanske armeers avsnitt har ført til ganske bemerkelsesverdige resultater. Først ble Hagenau,det viktige tyske knutepunkt i Elsass, erobret. Onsdag ble det meldt at hele det tyske forsvar NØ for Hagenau ble flenget opp og at tyskerne er på vill flukt mot Rhinen.Deretter kom rapportene slag i slag: Amerikanerne rykket fram mot Selz, de sto 1 km fra - Selz var erobret. Dermed står de allierte tropper ved Rhinen også på dette avsnittet. Tyskerne hadde flyktet med sin hovedstyrke over elva og sprengt alle bruer etter seg,men allierte pionertropper er allerede i arbeid med å bygge pontonbruer under kraftig tysk kanonild

1.franske arme har erobret Münster og jager tyskerne ut av Elsass gjennom en smal korridor,som blir trangere etter hvert.

Torsdag kveld ble det meldt om en ny offensiv på 1.amerikanske armes front S for Düren på et avsnitt hvor det lenge har vært helt rolig. Det kjempes livlig NØ for Mondschau og amerikanerne har rykket fram omlag 4 km og angriper en rekke landsbyer.

På Pattons avsnitt har amerikanerne rykket ytterligere inn i Siegfriedlinjen ved Dillingen, som er fast i amerikanernes hender. Her har tyskerne satt igang voldsomme motangrep.

Det siste fortet som tyskerne klamret seg til i Metzområdet,Jeanne d'Arc,kapitulerte onsdag.

Fra 8.november og ut måneden har tyskerne tapt 6600 mann om dagen.

Østfronten: Kampene i Ungarn har vært ført i 3 retninger, et i nord,et i sør og et framstøt mot og omkring Budapest. Russerne gikk overraskende hurtig fram og det var tydelig at Ungarns fall bare var spørsmål om tid. I en kjempemessig knipetangbevegelse omgikk russerne Budapest,som tyskerne satte alt inn på å forsvare. Denne taktikken lyktes og nettet om hovedstaden snører seg nå mere og mere sammen. Myndighetene har i de siste dagene prøvd å få istand en evakuering av byen,men det ser ut til å være for sent, da det bare er 2 utfartsveier igjen. Med Ungarns fall står Tyskland helt alene igjen i Europa og truslen mot Wien øker i en uhyggelig grad. - For øyeblikket raser et stort panserslag 40 km SV for Budapest. mens russerne har erobret den viktige by Gødøllø, som ligger 16 km fra hovedstaden. Budapest bombes stadig. Russerne står nå bare 11 km fra hovedstadens sentrum.

NØ for Hatvan er Essezed på den slovakiske grense tatt.

På frontene i Øst-Preussen har artilleribombardementene tiltatt i de siste dagene. 2 tyske forsyningsskip er senket utenfor Køningsberg.

Sørfronten: I Italia har 8.arme gått over elva Lamone og utvidet sitt brufeste betraktelig.Landsbyen Mezano er inntatt.

Sjøkrigen: Utenfor norskekysten er et tysk forsyningsskip og et eskortefartøy skadd.

Østen: Amerikanerne har de siste dager utført flere flyangrep på det japanske moderland. Sist ble Nagoya angrepet av over 1oo festninger. - På Leyte har amerikanerne satt igang en ny offensiv for å kaste ut de siste japanerne. 3 japanske forsyningsskip til er senket.

I Hellas var britene selvsagt ikke forberedt på å slåss mot grekerne og hadde derfor ikke så store troppestyrker i landet,sa Ording i sin kronikk igår. Det ser nå ut til at Elas,som holder Saloniki,vil marsjere mot Pireus. Britene har imidlertid fått forsterkninger.

Statsminister Papandreu har hatt en lang konferanse med den britiske øverstkommanderende McMillan.

På det britiske arbeiderpartis kongress igår krevde man statskontroll med jorda,transportvesenet,kullindustrien,elektrisitetsverkene og bankene. Partiets sosialistiske program blir uforandret.

Stockholm: Det er opprettet 2 særlige leirer i Sverige for tyske desertører fra Norge,som strømmer over i stigende mengder. Også de danske og norske quislinger følger etter i økende tempo.

Luftkrigen: Tyskland har de siste dagene vært utsatt for et non-stop-bombardement av tusenvis av allierte fly natt og dag.

forts. fra s.2.

ridd av,men enda er den mest radikale gruppe, de såkaldte "sekslinger" ikke gjenforenet med partiet. De har stiftet sin egen partigruppe og det kommer nå an på om det kan skapes en forsoning også her. I så fall er mulighetene tilstede for å gjenopprette et sterkt sosialistisk parti i Finnland.

- Bakgrunnen for portforbudet i Bergen er flere vellykkede sabotasjehandlinger og likvidasjon av to av de farligste angivere i Norge,Njøtten og Walter Pedersen. Njøtten er som kjendt ansvarlig for tragedien i Televåg, da 18 nordmenn ble skutt og den mannlige befolkning i Televåg sendt til Tyskland mens hele stedet ble brendt ned og kvinner og barn internert som represalier for at to gestapofolk ble skutt. Av de 76 menn som ble sendt til Tyskland er 41 avgått ved døden. - Blandt sabotasjehandlingene kan nevnes at to transformatorer ble sprengt i lufta, den ene til Bergens Valseverk og den andre til Bergens mek.verksted. Begge bedriftene står.

- Kong Håkon,prinsregent Charles av Belgia, dronning Wilhelmina og storhertuginnen av Luxembourg, har hatt et møte i London.

- Utenriksministrene eden,Molotov og Stettinius skal møtes igjen i januar.

-Den nye polske regjering har opptatt 4 medlemmer av hjemmefronten,herav 1 fra bondepartiet. Hermed skulde hjemmefrontens krav om representasjon være oppfyllt.

-Over Stockholm ble det meldt lørdag at general Franco var trådt tilbake som Spanias diktator. Paris radio melder at Maura er hans etterfølger.

-1200 norske politisoldater var i forrige uke Göteborgs gjester. 50.000 mennesker hyllet dem der de marsjerte gjennom gatene. Da det norske flagget passerte blottet tilskuerne sine hoder.

- Etter et besøk av sabotører i Hercules konfeksjonsfabrikk i Oslo ble det borte et lager med hvite forsvinningsdrakter.

- 3 av Gestapos beste folk i Kristiansand er kommet til Oslo for å ettersøke kristiansandere som er kommet unda etter de siste arrestasjoner der.

Os ved Bergen har politiet foretatt massearrestasjoner, og befolkningen har vært utsatt for en meget rutal behandling.

Lønnsomt yrke. Quisling har laget lov om at pensjonsberettigede etter tjenestemenn i politiet som etter 5.sept.1940 mister livet som følge av politiske el ller kriminelle eller forbryteres eller sinnsykes handlinger, skal få en tilleggspensjon av statskassen, slik at den samlede pensjon blir like stor som tjenestemannens nettolønn. Lønnsomt yrke: Inneryrket!

- Blandt frontkjemperkontorets "frivillige" bidrag inngår også 600.000 kroner. Fra Finansdepartementet til lønninger. Dette bidrag må nå forhøyes til 700.000 kroner pr. år.

Ingen uvedkommende takk.

Politidepartementet har i forordning av 18.mars 1943 påbudt reserveutgang til nabohus. Men en nødutgang kan jo også tjene som reserveinngang og i eiendommen Akersgt. 18 ønskes det ingen uvedkommende. Eieren av Akersgata 18 er nemlig - ministerpresidenten.

Natt til 30/11 fikk vakthavende på Tønsberg politikammer besøk av 3 mann som ba om øyeblikkelig assistanse mot noen innbruddstyver like i nærheten. Da politibetjenten lukket opp døren fikk han straks ordre om å rekke hendene i været. En annen betjent som var tilstede fikk heller ikke anledning til å gi allarm og mens den ene av mennene holdt politimannen i sjakk,tok de andre nøklene til arresten og løste ut 3 politiske fanger.

Oslo bykommandant,von Klinckowstrøm, er skiftet med politigeneralen von Besler.

68 studenter er kommet tilbake til Norge etter ten 1 års opphold i Tyskland. Samtlige var syke flere av dem måtte legges inn på sykehus. - De dentene som var igjen i Sennheim er etter de ertes framrykking sendt østover.

Feleber NS-arrestasjon.

ld Dysthe som har "æren" for å ha styret lin, er selv falt i unåde og arrestert av stapo hadde visstnok sammen med Klaus Hansen som er

forts. s.8

ekskludert av NS, satte seg som mål å lage en palassrevolusjon innenfor NS, og hadde satt opp en ministerliste hvor bare Judas Lie og Riisnes, som spesielle tyske favoritter, ble stående.

Farlig provokatør.

Bernt Somdalen, født 1/7 1917, høy og slank, skarpt skåret ansikt, glatt hår, ansatt i tyske sikkerhetspoliti, opptrer under dekknavn, bl.a. Bjarne Sommer. Somdalen er en farlig provokatør, særlig i forbindelse med den illegale presse. Han bodde tidligere i Vellivn., Jar, men antas nå å bo i Sarsgt. 6 eller 8o.

Schalburgkorpset i Danmark har atter myrdet en prest - denne gang pastor Johannesen fra Husum, som ble drept ved fire revolverskudd.

Det kan være nyttig å merke seg hvilke quislinger det er som i første rekke må gjøres ansvarlig for deportasjonen fra Nord-Norge. Som kjendt ble ministrene Jonas Lie og Lippestad utstyrt med spesielle fullmakter for å gjennomføre evakueringen. Formann i Riksutvalget for evakuering er alt-mulig-minister Whist og som sekretær fungerer Rolf Gundersen. Rikautvalget er organisert i følgende underkomiteer: Transportkomité: Trafikkråd L'Orange, skipsreder Louis Hannevig, ekspedisjonssjef Harnell, generaldirektør Vik, N.S.B. - Innkvarteringskomité: Direktør Jansen, Oslo kommune, (sjef), direktør Dagfinn Carlsen, Landslaget for reiseliv, direktør N.Schjølberg, Norges Hotel- og Bevertningsforbund, fylkingsfører Jacobsen, T, aksjemegler Hans Gude, formann i Oslo forsyningsnemnd. - Hjelpekomiteen: Likningsinspektør Bratlie, Oslo kommune, landsleder Trasmoldt, NSH, generalsekretær Arne Paus Paussett, Hålogalandssambandet, og en representant for Norges Røde Kors.

VÆR FORSIKTIG.
SE OPP FOR PROVOKATØRER.

VÅRT LAND
Fredag 22/12-44. 4. årgang.

Bedriftsvaktene.

Som følge av det økede antall sabotasjehandlinger mot krigsviktige bedrifter, har tyskerne selv overtatt vaktholdet ved en rekke bedrifter. Derfor kommer spørsmålet om bedridtsvaktene igjen i en annen stilling.

Heretter er parolen:

I de tilfeller tyskerne selv overtar vaktholdet skal alle ekstra sivile vaktmannskaper utenom de faste vaktmenn, nattevakter, portnere, ol, trekkes til bake.

Hjemmefrontens ledelse.

Fra hjemmefrontens bondegruppe har vi mottatt et lengere opprop til bøndene om å vise den største nasjonale samkjensle i denne siste fasen av krigen. Sørg for at det sivile behov blir dekket så langt råd er, sørg for settepoteter og såkorn. Gjem maskinene. Det er bedre at de står på et rått sted og ruster enn at tyskerne skal ta dem. Selg ikke landbruksvarer til oppkjøpere eller folk som kan tilby svære priser fordi de har råd til det. Hjelp derimot gode nordmenn som har behov for det, så langt du evner. - Vi skal senere bringe en mer utførlig redegjørelse for denne viktige saken.

3 dødsfall på Grini.

2 fanger på Grini er blitt skutt innen leirområdet. Den ene er Borthi Reichelt som ble arrestert sammen med Aubert og Salvesen. Han var fetter til sistnevnte, og hans bror er tidligere skutt. Den andre var en Helseth fra hønefoss. - Videre er en av fangene, Osnes, død som følge av overanstrengelse under en straffeeksersis.

Nyhetene:

De harde kampene på vestfronten fortsetter med uforminsket heftighet. Det blir opplyst fra London at tyskerne har satt inn mellom 5 og 6 panserdivisjoner og mellom 8 og 9 infanteridivisjoner i sine angrep over en frontstrekning på 100 km. Amerikanerne yter hardnakket motstand, og har også delvis gått til motangrep, men de har ennå ikke stabilisert en linje hvor de kan si at de har stoppet tyskernes frammarsj. På et enkelt sted står tyskerne 24 km inne på belgisk område. Mondchau som tyskerne erobret forleden, er tatt til bake av amerikanerne, som også har opprettholdt sine stillinger Ø for byen. Lenger syd har tyskerne nådd Stavelot og Butkenbach sydvest og øst for Malmedy. I Luxembourg har tyskerne tatt Kunsdorf, og i Dillingen- og Saarlautern-stillingene kjempes det hardt. Ved Roer er stillingen uforandret.

Man vet ennå ikke hvorvidt tyskerne kan sette inn flere divisjoner i sin offensiv, men man ser nå meget optimistisk på stillingen i det allierte hovedkvarter, melder London.

General Pattons arme rykker fortsatt inn i Siegfriedlinja NØ for Saarlautern, og general Patchs arme presser på mot [illegible] under oppmarsjen mot Siegfriedlinjas befestninger. I syd retirerer tyskerne mot Colmar, hvor det i går ble tatt 800 fanger. Himmler er kommet til Colmar, antakelig for å stive opp befolkningen og troppene.

I Italia har 8.arme framgang i kampene sine N for Faenza.

Både tirsdag, onsdag og i går har store allierte flystyrker bombet industri- olje- jernbane- og andre militære mål i Syd- Sydøst-Tyskland, Skodaverkene i Tsjekkoslovakia og mål i Østerrike.

Stalin fyllte 65 år i går (torsdag). Blant gratulantene var også Churchill og de Gaulle.

VÆR FORSIKTIG. SE OPP FOR PROVOKATØRER.

På østfronten

trekker russerne nettet om Budapest stadig mer sammen. Russerne står nå bare 25 km fra jernbanen Wien-Budapest som ligger under russisk ild. De fortsetter også sin framgang i det søndre Tsjekkoslovakia. Tirsdag ble over 1000 fanger tatt. Tyskerne utfolder ellers en livlig oppklaringsvirksomhet i Øst-Prøyssen.

Titos styrker har erobret Banja Luka og Zvornic SV for Beograd.

I Athen er kampene stilnet av, etter det britiske ultimatum til Elas-styrkene, der det heter at Elas kanonstillinger vil bli bekjempet med alle midler, hvis de skyter etter kl. 9 torsdag morgen. - General Plastiras er utnevnt til øverstbefalende for de væpnede greske styrker. - Det kommer nå stadig forsyninger av mat til Athen.

Østen: Amerikanerne melder at all japansk motstand på Leyte er opphørt. Et bytte som svarer til 6 måneders forbruk ble erobret. - Tokio ble i går bombet av flygende kjempefestninger. 60 flygende festninger angrep også industrimål i Mandsjuria. I et 3-dagers slag ved Luzon har amerikanske fly senket 94 japanske skip og skutt ned 265 fly. - Den 26.japanske divisjon er helt utslettet.

De svenske avisene er fulle av ros over de norske polititroppene, etter et besøk i en leir. Troppene er meget gode sier de, og har førsteklasses utstyr. Hver mann er faktisk en skarpskytter med automatvåpen av 1942 års modell.

Den italienske regjering har gitt Sicilia og Sardinia et visst lokalt selvstyre.

- Hva er egentlig befrielse, spør Fritt Folk i en leder.
- Tja, hvordan smakte egentlig bananer ?

-oOo-

Politiinspektør Schønning
. . . . . .
ble arrestert onsdag. Samtidig ble en betjent på forværelset hans, Uggen, også tatt.

Overkonstabel Stene (NS) er skutt av tyskerne. Stene som holdt vakt utenfor biskop Berggravs hytte i Asker, åpnet ild mot noen mistenkelige personer som kom mot ham. Det viste seg å være tyskere som var på inspeksjon, og de besvarte ilden med sine automatvåpen, og pepret Stene ned.

Sabotasjen.
. . . . . .
- Hillevåg knottfabrikk og bilverksted ved Stavanger ble ødelagt av sabotører 29/11.

- En tysk lekter som lå på havna i Porsgrunn ble totalt ødelagt ved sprenging natt til 3o/11.

- Ved Drammens jernstøperi avla hjemmestyrkene et besøk den 4/12 og lempet alle kulelagre i den glødende smelteovn.

- I Norsk Lithografisk Offisin i Oslo ble en trykkerimaskin som skulle overtas av tyskerne dagen etter ødelagt ved sprenging den 8/12.

- Graffs trikotasjefabrikk ble forleden frastjålet et større parti pullovers bestemt for Wehrmacht. Disse vil nå komme sivilbefolkningen til gode. Maskinene ble ødelagt i all stillhet. Ved et feiltak ble 1800 kroner i kontanter også tatt med, men disse ble returnert. Sabotørenes oppgave er ikke å beslaglegge fortjenester på leveringer til tyskerne. Det vil andre besørge senere.
- Arendals smelteverk i Eydehavn ble forleden natt satt ut av drift for tredje gang, idet fabrikkens transformatorer ble ødelagt.

-

Tyskerne har opprettet en ny styrke spesialpoliti på 1oo.ooo mann til beskyttelse mot de utenlandske arbeidere. I byene kalles dette politi for Stadtwacht, og på landet for Landtwacht.

3/2/11

Mappe 115 A.
Ekspl.
Dato juli 1944.
A-15056/45.
L.nr. 5974

VÅRT LAND.
Julen 1944.

. . . . . .

Norsk jul.

Krigen har slitt sterkt på oss. Det har vært en lang mørketid, og vi har lengtet etter solvendingen. Den selv da det så mørkest ut holdt vi motet oppe, og vi var sterke selv i vår militære maktesløshet. Det norske folk eide en indre kraft som nazistene ikke kunne knekke. De hærtok landet, men erobret ikke folket. De vandt militære seire, men tapte likevel, fordi den norske folkeånd viste seg å være sterkere enn de tyske våpen.

Tyskerne ville terrorisere oss i kne. De myrdet, fengslet, plyndret og brente for å gjøre oss til underdanige slaver. Det lyktes ikke. Overgrepene herdet oss, motstandsviljen økte.

Gjennom en ensrettet presse har de søkt å forgi oss med nazipropaganda. De stjal våre radioapparater av frykt for at vi skulle få höre sannheten fra den frie del av Europa. Av samme grunn drev de klappjakt på våre illegale aviser. Det var bare en röst som skulle höres i Norge: nazistenes kommandoröst. - Men budstikka gikk fra mann til mann, og folket fikk höre sannheten likevel.

Vi har ikke latt oss kue. Friheten er et livsbehov for nordmenn, og i kampen for den holder vi ut.

Men det står ikke til å nekte at den norske hjemmefronten også har sine svikere. Ved siden av de åpenbare forrædere har vi dem som altfor villig har stilt seg til tjeneste for landets fiender, og disse forakteli ge individer finnes i alle klasser og stender.

Skyggesidene endrer dog ikke det totalbilde vi har av vårt folk i dag. Det store flertallet holder den norske takten. Folkets kjerne er sunn, og vi har gjennom hele okkupasjonstiden sett så mange eksempler på offervilje og hjelpsomhet at det gir håp om at vi kan bygge vår framtid på trygg grunn. Solidariteten og samholdet har vært vår styrke under krigens år og skal bli det også i fredens byggende arbeid.

Vi står midt oppe i en ny krigsvinter og skal feire den femte krigsjul. Alt tyder på at okkupasjonsmakten vil gjöre det svartere for oss enn för. Den ubeskrivelige råskap tyskerne utviser i Finnmark hörer til de svarteste kapitler i krigens historie. Her blir vi stilt overfor en avgrunn av ondskap og umenneskelighet, og vi lærer å kjenne en mentalitet som vi ikke trodde hörte menneskesamfundet til.

Slik har tyskerne lagd julen til for oss. I barbarenes fotefar legges alt öde. Her hjelper ingen appell om skånsomhet. Tårer og lidelser og menneskelige tragedier betyr ingen ting for vandalene. Skal menneskesamfundet reddes og nye og større ulykker forebygges, må tyskerne kjempes ned. Det nazistiske barbari må knuses så ettertrykkelig at det aldri kan reise seg igjen.

Derfor går våre tanker til dem som står i ildlinjen og fører det dödelige slag mot barbarerne. Det koster blod, det krever heroisk mot og grenselöse anstrengelser. Men fot for fot arbeider frihetens armeer seg fram og seiren er innen rekkevidde. Nazistenes dager er talte. Undertrykte land våkner til selvstendig liv igjen, hærtatte folk får frihet til bake. Snart bryter dagen fram over Europa etter den lange

natt.

Og våre tanker er hos de tapre nordmenn som trass i forfølgelser og farer fortsetter sitt arbeid på hjemmefronten, de som ofrer alt for Norges sak og de som er falt i dette arbeidet. Det er dåd som vil lyse gjennom vår historie og bære bud om et folk som ikke ville dö.

Det er dette som gjör at vi kan feire jul i Norge med tro på framtiden.

—"—

Den danske forfatter-presten Kaj Munk, som ble drept av Schalburgmenn for en tid siden, skrev dette diktet som en hilsen til Norge, - som han selv sa - når tiden er inne og jeg selv ikke kan :

Ja vi elsker dette Landet,
nu som aldrig för.
Trodsigt stiger det av Vandet
lever mens det dör.
Just fordi det valgte modigt
Undergangens Kaar,
skal det Gro og Grönnes frodigt
frem i Tusen Aar.

Vaabenlös du kempet, Norge,
stod endskjönt du faldt.
Dine Hjerters Klippeborge
har holdt stand mot alt.
Vi - der sad i dybe Dale
både Graad og Lo
ved din Tavsheds höje Tale
klippefast i Tro.

Snart gaar Vaarens Morgenröde
Vinterens Nat forbi.
Se, da blomstrer op det Öde,
Fossen springer fri.
Birkelöv og Flagget vajer
over genlöst Jord,
og med Smil i Taarer nejer
Danmark for sin Bror.

—"—

Et barn er født i Betlehem,
men -

Naziveldets fryktelige jödemord vil for all framtid brennemerke dette styret som det mest grusomme, bestialske og sadistiske som menneskehistorien noensinne har kunnet fortelle om. Det utelukker fullstendig enhver tanke på å betrakte Hitler-staten som en kulturstat eller oppfatte Naziland som en sivilisert nasjon.

Det amerikanske krigsflyktningsråd som er et organ under presidentens kanselli og består av Hull, Stimson og Morgenthau, har avgitt en omfattende rapport som betegnes som det mest rystende dokument som noensinne er utferdiget av et amerikansk regjeringskontor.

Rapporten som er basert på vitneutsagn av öyenvitner fra konsentrasjonsleirene i Auschwitz og Birkenau i Polen, avslörer at 1.765.ooo - en million syvhundreogfemogsekstitusen - jöder ble drept med gass fra april 1942 til april 1944 bare i Birkenau. Mange av forbrytelsene er så grusomme at de simpelthen ikke kan berettes offentlig.

Fra Moskva blir det opplyst at 77.ooo krigsfanger og sivile er drept av tyskerne i de estniske fengsler.

- 0 -

Seiren marsjerer opp
ved Tysklands grenser
i 1944.....

I 1943 skjedde den store endringen i verdenskrigen. Det var Stalingradåret da det endelig ble satt stopp for Tysklands seierstog i øst og den "uovervinnelige" arme ble kastet til bake og russerne erobret igjen Ukrainas hovedstad Kiev. Det var Tunisåret da Rommel ble slått og tyskerne kastet ut av Nord-Afrika. Og det var Italiaåret da Mussolini ble kastet av sine egne og de allierte tok Sicilia og gikk i land i Italia. Tyskernes store erobringstog var slutt, nå var rollene byttet om. Nederlagets tid ble innvarslet.

Men ennå sto de tyske troppene på Krim med halve Ukraina og hele Hvite-Russland under sitt velde,nazikanonene var oppstilt like sør for Leningrad,Finnland var i tyskernes vold, de hadde hele Frankrike,Belgia og Nederland i sine hender og hele Balkan fra Egeerhavet til Tysklands grenser. Året 1943 rakk ikke mere enn å innvarsle de alliertes seier og det tyske nederlaget. Det var forbeholdt 1944 å la seiren marsjere helt fram til Tysklands grenser i øst,sydøst og vest og la de allierte troppene for første gang få tysk jord under føttene.

Allerede i Hitlers nyttårstale var det en annen tone enn før. I stedet for den brautende hedning som ikke var redd hverken gud eller fanden,var han nå nesten ydmyk og håpet at Tyskland måtte "finne nåde for ham som alltid gir seiren til den som har vist seg den mest verdig." Om invasjonen fra vest sa han at de tyske forberedelser var gjort slik at de nok ville "overraske våre motstandere mer enn deres landgang vil overraske oss."

Så satte russerne inn sin vår-offensiv fra Leningrad til Svartehavet. Og da de først kom igang feide de tyskerne ut av Ukraina og tok til slutt både Krim og Odessa. I juli falt Vilna,i august sto russerne ved Øst-Prøyssens grense,23,august falt Romania fra og gikk sammen med russerne i krig mot Tyskland, så Hitler måtte besette Ungarn for å danne en siste barriere mot de russiske troppers marsj mot Wien. Russerne fortsatte sine angrep mot Baltikum med den følge at Finnlands stilling ble uholdbar. Ryti og hans regjeringsflertall gjør et siste fortvilet forsøk på med tyske troppers hjelp å stive opp den finske fronten,men snart forstår også det finske folk at Tyskland har tapt verdenskrigen og 2.september må Ryti tre tilbake. Mannerheim blir både president og krigssjef og den 19.september blir våpenstillstanden med Russland undertegnet. En var nok spent på å se om de tyskvennlige krefter i Finnland ville gjøre vanskeligheter,men tyskerne løste selv dette kildne spørsmål. De tok fatt på å brenne byer og bygder i Nord-Finnland under sin retrett og herjet slik at nå er tyskerne like så sterkt hatet i Finnland som i noen av de okkuperte land. Samtidig måtte Bulgaria i all hast trekke seg ut av Tysklands favntak og dermed var veien åpen for Hellas' befrielse. Athen ble reddet uten at de klassiske minnesmerkene ble ødelagt. Og nå går krigens bølger gjennom Ungarn,med tropper som for størstedelen er russere, men også rumenere,jugoslaver,ungarere m.m. i kamp mot tyskerne og den naziinnstilte del av den ungarske hær. Budapests skjebne er allerede avgjort og krigens neste mål i dette avsnittet er Wien. Baltikum er stort sett helt befridd, i Polen står kampene om Warschava,mens det er pause i slaget om Øst-Prøyssen. Det ser ut som russerne ennå ikke har alt klart for sin vinteroffensiv.

Årets største sensasjon ble dog invasjonen i Frankrike 6.juni. Ingen krigsbegivenhet var ventet med større spenning enn nettop denne. Hvor skulle den komme og hvordan skulle det gå? Spørsmålet hadde beskjeftiget hele verden i 2 år.Den kom på Cherbourg-halvøya i Normandie og til tross for Hitlers ord var det nok tyskerne som ble mest overrasket. De kunne ikke hindre landgangen og robotbombingen som de satte inn med 17.juni slo heller ikke England med panikk. Tyskerne satte inn alle de panserbrigader de hadde i Frankrike for å kaste invasjontroppene på sjøen,men deres motoffensiv brøt sammen og da endelig de alliertes store gjennombrudd

kom i august ble både Frankrike og Belgis befridd forbausende raskt.Det falt sammen med mystiske militærrevolte i Tyskland 2o.juli med attentatet mot Hitler. Det så nesten ut som den tyske overledelsen hadde mist-et taket over sine egne tropper, og først da de allierte var kommet helt til Aachen hadde tyskerne fått sine reserver samlet såpass at de kunne slå til bake det dristige angrep av fallskjermjegere ved Arnheim. Men da var også Paris befridd i begynnelsen av august, og Brüssel 4. sept. Opprenskningen i Frankrike tok noen tid,men ved årets utgang er de Gaulles regjering sikker i sadlen. Frankrike er atter trådt inn i stormaktenes rekker, det har fornydd sine vennskapsforbindelser både med Russland,USA og England,likesom det også var en fransk hær som rykk-et inn og befridde Strassbourg. Slaget om Ruhr og Saarområdet er sammen med russernes marsj mot Østerrike krigens store begivenheter ved årets slutt og en venter her at seiren vil få avgjørende betydning for en snarlig slutt på krigen i 1945. Mens dette pågår er krigen i Italia nes-ten blitt av sekundær betydning. Hovedsaken er at den binner en del tyske divisjoner og at de allierte rykker fram og snart kan marsjere inn over Po-sletten.

Var året 1943 det store skjebneår for Tyskland da seierstoget stanset opp,så er 1944 blitt det store seiermarsjens år for de allierte,da deres hærer både i vest,øst og sydøst står ved Tysklands grenser og har begyndt det avgjørende slag på tysk jord.

I Stillehavet har amerikanerne utført gigantiske innringningsslag mot Japan og satt seg fast på Leyte-øya i Fillipine-gruppen og har begynt bombingen av det japanske moderland.

For hjemmefronten

har 1944 vært et alvorlig prøvelsens år med et utall av gestapo-razziaer over hele landet,mange arrestasjoner,deportasjoner og henrettelser.Det som særlig preget dette år var det fryktelige angrep på den norske ung-dommen. Allerede tidlig var en klar over at Hitler hadde planlagt å drive de okkuperte lands ungdom fram som slaktekveg i den tyske krig,og at quisling-bødlene ville stå til tjeneste med dette skjendige attentat på vår ungdom. Hele quisling-partiet var så å si blitt militarisert med det for øyet å være tyskernes bødler i Norge. Når så nazipressen 11.mai med all en nazipropagandas voldsomhet slo opp "Norges utlevering til bolsjevismen" ved den norske regjerings overenskomst med Russland,så måtte en forstå at en større kjeltringstrek var i gjære. Også kom ut-skrivingen av de tre årsgruppene 1921,22 og 23 og hirdmønstringen 15. mai hvor quisling tydelig forkynte at Norge skulle gå inn i den tyske krig: "Norges skjebne er knyttet til Tyskland",sa han og en grunnbe-tingelse er en samordning,planlegging og ledelse på det militære, økonomiske og politiske område" - og at en hver av de forbundne stater må prestere den krigsproduksjon det er istand til og "bringe fram alle de materielle resurser og alt det menneskemateriellet det er i stand til." Mot dette var det så at hjemmefrontens ledelse satte inn sin store aksjon medbestemt parole om ikke å møte fram til innskrivingen. Vi fikk sprengningen av arbeidskontorene og den veldige oppslutning om boykotten av all arbeidstjeneste. Det ble en av de store motstandsbe-vegelser som har markert årets kamp mot okkupasjonsmakten og den ble gjennomført på en måte som viste at den norske fronten var ubrytelig sterk selv under den verste på kjenning. Sammen med idrettsfronten ble dette norsk ungdoms stolteste bedrift i kampen mot tysk overmakt. Slag i slag er det så gått ut over året med mange effektive sabotasjehand-linger,hvorav kupet med rasjoneringsheftene og den omfattende senkning av båtene ved Aker og Nylands verksteder vel er de best gjennomførte.

Gestapo har herjet voldsomt over hele landet og inntrykket i det siste er at det særlig er våpenlagre de er ute etter. Distrikt etter distrikt,bygd etter bygd er gjennompløyd og herjet med husundersøkelser og arrestasjoner i massevis. - En av de uhyggeligste begivenheter var "Westphalens" forlis,som avslørte den tyske fangetransport i all sin bestialske grusomhet. Den gjorde også et voldsomt inntrykk i Sverige, hvor sympatiene for Norge nå er levende på alle hold, og ga seg særlig utslag ved Trygve Lies og Terje Wolds besøk i Stockholm. Men alle årets skjendselsgjerninger fra tyskernes og quislingenes side har dog kul-minert ved de redselsfulle begivenheter i Nord-Norge,hvor tyskerne og deres norske lakeier har herjet og brendt Finnmarkens byer og bygder og drevet befolkningen som kveg sydover. Det vil for alle tider bli innrisset i vår historie som et vitnesbyrd om tysk barbari under Hitler-styret. I Kirkenes er nå norsk administrasjon gjenopprettet under russernes besettelse.

Bergen har vært særlig hjemsøkt dette året. Først var det den store eksplosjonen 2o.april og så de to bombetoktene i høst. Ellers er si-tuasjonen den at de allierte har satt inn en skarpere bevoktning av den norske kyst og bombet en rekke skip i tysk fraktfart. Fra Sverige meldes at det siste tog med malm til Narvik gikk 2o.oktober. Det betyr vel at tyskerne har oppgitt å få mere malm til Tyskland fra Narvik.

Tross alle forfølgelser har den norske hjemmefronten styrket sitt samhold og står sterkere sammensveiset enn noensinne før. At vi må vente nye angrep fra den aggressive tysk-quislingske front er klart. Quislingene har i det siste vært sterkt opptatt med å søke å skape en ny situasjon med en offisiell fredsslutning mellom Norge og Tyskland for å skape grunnlag for nye angrep på norsk ungdom med mobilisering til tysk krigstjeneste for øye. På avgrunnens rand pønsør disse ban-ditter stadig på nye og grovere forbrytelser. Det er som om de for-følges og drives fram av den djevelskap de nå engang har tt seg i vold. Men den norske hjemmefront står parat til å slå tilbake et hvert angrep fra tyrannenes og forrædernes side. Og vi kjemper nå under den avgjørende seiers banner,fordi vi vet at seirens hærer som i dette året har brutt Tysklands grenser, i det nye årets første måneder vil føre det tilintetgjørende slag mot naziveldet. I denne sikre forvissning tar vi avskjed med det gamle året og ønsker vel møtt til seiren og befri-elsen i det nye året.

-W-

Paroler: Blandt de mange besynderlige paroler som utgår fra Berlin finnes også en om at alle tyske offiserer og soldater er forpliktet "til å arbeide for den nazistiske verdensanskuelse." Denne parolen er endog av ny dato.

Vi syns den kommer noe sent.

Nazistenes verdensanskulese besto i å legge verden under helen av de tyske militærstøvler,men når disse militærstvølene vender snuten hjem under flukt,har nazistene mistet sin verdensanskuelse.

-W-

Reichspressesjef dr. Dietrich: Vårt program går ut på å redde Europa.

- Det er derfor man svir av Nord-Norge.

Vi skal ikke se bort fra at nazistene ikke tenker på nordmenn i tysk fangenskap. Forleden oppnevnte Oslo byting domsmenn for Oslo. Blant navnene fantes en som sitter i Tyskland som fange.

-W-

Da myndighetene i det siste stadig har innskjerpet at det ikke er tillatt å gi ut aviser,tidsskrifter eller andre trykksaker uten at trykkerstedet og navnet på den ansvarlige utgiver står angitt,skal vi nå føye oss etter dette ønsket. Bladet er trykt i "Vårt Land"s trykkeri og ansvarlig overfor presseloven er redaktør N. Nilsen

Elsass-Lothringen er atter blitt kampsentrum og det er ganske naturlig at franskmennene setter sin ære i å befri nettop disse distriktene fra det tyske herreveldet. Kampen om denne provinsen er en lang historie. Da tyskerne i 1871 tvang Frankrike til å overføre disse distriktene til det seirende Tyskland, var forbitrelsen meget stor. I nasjonalforsamlingen i Bordeaux erklærte representantene fra Elsass-Lothringen: Vi erklærer dette vedtaket for verdiløst og lik null, fordi det bestemmer over oss uten vår vilje. - I 1918 kom Elsass-Lothringen til bake til Frankrike, men tyskerne var virksomme med organisasjoner som "Heimat-Bund" og andre.

Frankrikes nederlag i 1940 førte de facto til at Hitler annekterte hele provinsen og satte to av sine gauleitere inn som sivile rikskommissærer. Det var et åpenbart brudd på våpenstillstandsvilkårene, hvori det heter: I de besatte områder har det tyske rike én okkupasjonsmakts rettigheter, med undtak av landets forvaltning og innblanding i dets regjeringsform." - Nå begynte en hensynsløs fortysking. Distriktene ble kalt Neuland og man tok fatt på å utrydde alt fransk. Alle franske minnesmerker ble ødelagt, alle innskrifter, som "Falt for Frankrike" ble rettet til "Falt for Tyskland". Alle franske navn forsvant og isteden kom tyske navn som Adolf Hitler Platz, o.s.v. En mann som het Claude Dupont ble tvangsdøpt til Klaus Brückner, o.s.v. Alle franske bøker ble ødelagt og det franske språket forbudt. En nesten fanatisk kamp mot baskerluene ble ført, en aksjon som dog ble besvart med godt humør. I en stor fabrikk møtte arbeiderne en dag opp med alle slags forunderlige hodeplagg, fra de eldste flosshatter til tørklær og sjal. Men ingen ting hjalp. Det ble satt dødsstraff for å være baskerlue. Etter dette forstår man bedre tyskernes og quislingenes jakt etter røde nisselüer og jumpers her hjemme. Det er samme tåpelige galskap overalt, -

Alle jødene ble deportert, og alle franskmenn som flyttet inn etter 1918 og dessuten slike som uttalte sympati for Frankrike. Kommissær Bürckel erklærte: "Det er tyskernes plikt, i grenselandene på denne måten å styrke tyskheten for at den kan bli kampdyktig for all framtid. På den tyske siden av grensen kan bare tyskerne leve, og det må være slike tyskere om hvis nasjonale holdning det ikke finnes tvil." - Fra flere byer ble alle innbyggerne drevet vekk og i desember 1940 hadde minst 70.000 begitt seg til Frankrike. De fikk valget mellom Frankrike og Tyskland og det mindretallet som valgte Tyskland skulle få bo i distriktet en tid. Men [illegible] etter at de hadde skrevet under ble de sendt til Polen. Tyskerne oppgir selv at de til august 1941 hadde deportert 100.000 mennesker. Etter de alliertes landstigning i Frankrike, ble det atter foretatt store deportasjoner. - I juli 1940 heiste tyskerne hakekorset på Strassbourgs domkirke, som ble gjort til museum. Og dermed begyndte religionsforfølgelsene. De ble gjennomført med den vanlige nazibrutalitet, idet alle som hadde religiøs innflytelse ble deportert. Skolene ble fullstendig nazifisert, barna ble tvangsbeordret inn i Hitler-kinder-organisasjonene. Naziorganisasjonene rykket inn i distriktene og de som innenfor tvangsorganisasjonene viste seg velvillige overfor nazistene fikk tysk statsborgerrett. Den måten man gjennomførte arbeidstjenesten på viser oss tydelig hvor riktig det var at den norske hjemmefronten satte så mye inn på å bryte i stykker den skammelige AT-hverving her hjemme. - I februar 1941 ble det kunngjort at arbeidstjenesten var frivillig, men litt etter litt ble de unge presset til å delta. En kort tid etter ble AT innført helt tvangsmessig. Og i august samme år kom den tyske forordningen om at alle de unges tvungne tjeneste i armeen og AT innføres obligatorisk i Elsass-Lothringen. Den tvungne tjenesten i Wehrmacht er den den største fornedrelse som befolkningen i distriktene måtte finne seg i. Og det er en av de største skampletter på Vichy-regjeringen at den ikke gjorde noe forsøk på å hindre det.

(forts. s.14)

Velkommen hjem.

.....

For første gang siden 1940 - etter mere enn 4 lange år - skal norske tropper igjen operere på norsk jord. Det er i sannhet en betydningsfull milepel vi nå passerer: frigjöringen av landet vårt er begynt, og hjemmefront og utefront står ansikt til ansikt på norsk jord. Norske soldater står i lærernes Kirkenes.

Ventetiden har vært lang og hard for våre landsmenn ute, og værst har den vært for landstyrkene i Skottland og flyktningene i Sverige. Marinen, flyvåpnet og handelsflåten har vært i aksjon hele tiden, men landstyrkene har vært dömt til å vente til deres tid var inne.

Allerede i 1940 ble de første avdelinger av vår nye hær satt opp i Skottland, og siden har den vokst jamt. Det nöyaktige antall soldater er vel en militær hemmelighet, men det er kjent at det dreier seg om en forholdsvis liten styrke, idet de aller fleste av de nordmenn som meldte seg til tjeneste i det frie Norges styrker ble satt inn i flyvåpnet, marinen eller handelsflåten. Til å begynne med var det vanskelig både med våpen og utstyr - engelskmennene hadde knapt nok våpen til sine egne styrker - men etter hvert som krigsproduksjonen kom i gang fikk også de norske styrkene sin del. De har engelske uniformer, men med norsk flagg på armen. Troppene har gått igjennom en hard og allsidig trening i skottland etter moderne prinsipper, og de fleste av dem har flere års feltliv bak seg. Sjefen for landstyrkene er general Beichmann.

Utdannelsen av politisoldater i Sverige kom först i gang i fjor höst. Det har som kjent vært et fåtall av de nordmenn som kom til Sverige som har kunnet komme videre til England og Amerika etter at veien over Russland ble stengt i juni 1941. De övrige - tusener av unge nordmenn - måtte ta arbeid i Sverige, de fleste på skogsarbeid. I fjor sommer ble det etter forhandlinger med de svenske myndigheter oppnådd tillatelse til å sette i gang politikurser blant flyktningene. Forlegninger ble bygd, og i november startet de förste kursene. Nå er det i alt 19 politileirer i Sverige med til sammen nesten 10.000 mann. Polititroppene er delt i rikspolitiet (1.500 mann) og reservepolitiet (ca 8.000 mann). Sjefen for polititroppene er oberstlöytnant Helset, men samtlige leirer står under svensk kontroll og utdannelsen har fogått ved hjelp av svenske instruktörer. Det har vært stor mangel på norsk befal, men denne er etter hvert blitt avhjulpet ved at det ble satt i gang spesielle befalskurser. Troppene har fått en helt igjennom försteklasses politiutdannelse som har omfattet alt fra terrenglöp til jiu-jitsu og våpenövelser. Den fysiske treningen har vært meget hard, og har vært lagt opp etter mönster fra de engelske commandostyrkene. Krigsmesterskapet i commandolöp som ble holdt 2.juli i år - på kronprinsens födselsdag - artet seg som litt av en mönstring av de resultater som er oppnådd. 120 mann, de beste fra hver forlegning, deltok. Löpet var meget krevende og omfattet både klatreövelser, svömming, observasjonsövelser, håndgranatkasting i fullt löp og alle slags hindre fra 2 meter höye plankegjerder til å krype under piggtråd og gjennom kloakkrör, og balansegang i höyde med tretoppene. Resultatene var meget imponerende og vinneren fikk som premie en pokal satt opp og sendt over av hjemmefronten.

Det er en stor og beundringsverdig innsats guttene i Skottland og i Sverige har gjort i landflyktigheten. Med tålmodighet og energi har de gått inn for å gjöre noe positivt ut av ventetiden, og har systematisk

trenet seg og forberedt seg på sine oppgaver. De har nok hatt mange mørke stunder og det har vel vært tider da de har tvilt på om deres time noensinne ville komme - om ikke alt ville være over før de fikk en sjangse til å gjøre en innsats ved frigjøringen av vårt land. Nå er deres høyeste ønske og innerligste håp blitt innfridd - om enn foreløpig bare for en del av dem - og vi hilser dem:

velkommen hjem.

- w -

Først på lista.

Det skulle bli kamp mot svartebørshaiene, var parolen. Den kom også til en bygd nær Oslo. Lensmannen der, som var kampfelle, klødde seg litt i hodet og vendte seg til myndighetene: Skulle han kjøre rundt og spørre hver mann i bygda om han var svartebørshandler? For han, lensmann F., kjente ikke en eneste av disse karene, ingen måtte tro at han... Ta det med ro, svarte myndighetene. Vi skal sende Dem en liste med navnefortegnelse over disse personene, vi kjenner dem ut og inn.

Lista kom og lensmannen studerte den med stor interesse. Øverst stod navnet på hans egen kone.

-

"hva skal vi gjøre med tyskerne", heter det i en sang. Ja, hva skal vi gjøre med dem? Vi tror det ville være nokså humant å la dem få jobb som "faste bærere" Forandringen vil ikke bli noe større: også nå har de jo grønne uniformer og jævli mye å bære på. De kunne jo bl.a. få jobben med å bære tilbake til Nord-Norge alt det som de har "evakuert" derfra.

Faretruende:

En mann som hadde sittet inne på nr.19 en tid ble endelig løslatt, og ved hjemkomsten spurte de hvordan han hadde hatt det.

- Jeg er ikke den mann som beklager meg, sa han, men jeg tror nok at hvis de ikke behandler andre bedre enn meg, så får de snart ikke folk der.

. . . . . .

VÆR FORSIKTIG.

Kort oversikt.

For øyeblikket likner hvert enkelt norsk hus et korthus. Årsaken er den at vi, for å få det daglige brød pluss andre livsfornødenheter må være i besittelse av følgende kort: Brødkort, fettkort, sukkerkort, kaffetilsettingskort, vedkort, potetkort, såpekort, fiskekort, kjøttkort, fruktkort, grønnsakkort, tobakkskort, brennevinskort, legitimasjonskort, melkekort, varefordelingskort, ungdomskort, ost, sardiner og annet pålegg kan ikke fåes uten kort, vi må ha kort for skotøy og klær, utstyr og halvsåling, barbersåpe fåes på kort, de evakuerte må ha kort. Medlemskort er derimot forbudt. Når husmoren skal i butikken med alle disse kortene kan hun ofte gripes av en bølge av forvirring, den såkaldte kortbølge. Nesten alle butikker handler utelukkende med kortevarer, hvilket betyr at forretningenes bestående er kortvarig. Fritz Kortner er forbudt. De som har oppfunnet systemet med kortene kalles kortskaller. For å holde greie på dette må en være en dyktig kortspiller. Almindelige spillkort fåes på kort. Har man langt hår går man til frisøren og får lov til å klippkort. Også på trikkene anvender man klippekort. Visse tegn tyder på at vi står foran en kortslutning.

- På grunn av den nervepirrende tid vi er oppe i, har elektrisitetsverkende nedsatt spenningen.

- Næringsdepartementet skal som kjent sørge for befolkningens forsyninger.

Som et ledd i dette arbeidet er en rekke forretninger stengt.

Noe å glede seg til.

Radio-bomber kan bli avgjørende i framtidens kriger, sier ekspertene. Den vitenskapelige utvikling av dette våpens prinsipper kan øke dets aksjonsradius i uanet grad. Gjennom en kombinasjon med radioretningstråler eller andre flyretningsanordninger, kan disse selvdrevne flytorpedoer avgjøre alle framtideige kriger. Derfor må de nasjoner som vil bevare friheten sin, ha oppmerksomheten rettet mot den tekniske og vitenskapelige forskning. For neste krig kan meget godt utføres med lydløse og usynlige konvoyer av flyprojektiler, som kommer fra fjerne startplasser og dirigeres til meget små "fyrtårn", som quislinger før krigsutbruddet plasseres i strategisk viktige produksjons og forvaltningssentra.

Det norske flagget

var det første som ble plantet på en tysk artilleristilling på øya Walcheren i Scheldemunningen, forteller Norsk Tidend i London. De norsk commandos gjorde landgang etter intensive forberedelser av fly og skipsartilleri. Etter at det tunge tyske artilleriet var bragt til taushet angrep nordmenn og belgiere Westcapelle, som ble erobret etter alvorlige gatekamper,. Nordmennene som for første gang som eget kompani kjempet på kontinentet, sattes derpå inn i kampene om Dombourg, som falt straks etter.

-w-

Den teatralske teaterdirektør uten noe teater, forfatteren Finn Halvorsen, kan ikke skrive fem linjer om norsk revy uten å beklage at Einar Rose ikke opptrer lenger. Hvis noen til nå hadde tvilt på Roses politiske forhold, så behøver han ikke gjøre det lenger etter Halvorsens reklame. Men forleden syns Rose selv at det ble for grovt og han rykket ut med et tilsvar til Halvorsen, der han tynt og likefrem ba om å få være i fred. Han er ikke oppmerksom på at det er av sine egne en skal ha det. Alle vi andre skal la Rose i fred. Men de skrå bredder blir det ikke mere snakk om for en mann som har

-

Nasi-idretten har iår vært så god at lederne har fått ordre om å hvile på sine laurbær.

Det samme er tilfelle med de aktive, idet alle internasjonale stevner, Norgesmesterskap og større arrangements er forbudt.

-

Til tross for at London radio stadig har oppfordret befolkningen til ro, ro og atter ro, noterer vi at det bare er nazistene som ror.

Fra dyreverdenen.

En Oslo-borger hadde en papegøye som var svært lærevillig. Det siste han lærte den var visse fromme ønsker betreffende en diktator i et stort land. Eller et land som var stort. Det ryktedes naturligvis ganske fort at mannen hadde en papegøye som skrek "ned med Hitler". Og en dag ryktedes det også at ryktet var nådd fram til Gestapo som aktet å avlegge mannen en visitt. Mannen fikk imidlertid på ett eller annet vis underretning om besøket og lurte på hva han skulle foreta seg. I sin vånde gikk han til en venn som var prest og forela ham saken.

-Jeg skal si deg hva vi skal gjøre, sa presten (som ikke var ordinert av biskop Frøyland) Jeg har også en papegøye, ta den med deg hjem, og bring din egen av veien.

Som sagt så gjort. Og så kom Gestapo, som forelagmannen anklagen, som hadde karakteren av majestetsforbrytelse: Hadde han lært sin papegøye å si "ned med Hitler"?

Langt ifra, sa mannen, papegøyen min er upolitisk.

Ja, så skulle "de vise ham". To

trenet seg og forberedt seg på sine oppgaver. De har nok hatt mange mørke stunder og det har vel vært tider da de har tvilt på om deres time noensinne ville komme - om ikke alt ville være over før de fikk en sjangse til å gjøre en innsats ved frigjøringen av vårt land. Nå er deres høyeste ønske og innerligste håp blitt innfridd - om enn foreløpig bare for en del av dem - og vi hilser dem:

velkommen hjem.

- w -

Først på lista.

Det skulle bli kamp mot svartebørshaiene, var parolen. Den kom også til en bygd nær Oslo. Lensmannen der, som var kampfelle, kløddе seg litt i hodet og vendte seg til myndighetene: Skulle han kjøre rundt og spørre hver mann i bygda om han var svartebørshandler? For han, lensmann F., kjente ikke en eneste av disse karene, ingen måtte tro at han... Ta det med ro, svarte myndighetene. Vi skal sende Dem en liste med navnefortegnelse over disse personene, vi kjenner dem ut og inn.

Lista kom og lensmannen studerte den med stor interesse. Øverst stod navnet på hans egen kone.

-

"hva skal vi gjøre med tyskerne", heter det i en sang. Ja, hva skal vi gjøre med dem? Vi tror det ville være nokså humant å la dem få jobb som "faste bærere" Forandringen vil ikke bli noe større: også nå har de jo grønne uniformer og jævli mye å bære på. De kunne jo bl.a. få jobben med å bære tilbake til Nord-Norge alt det som de har "evakuert" derfra.

Faretruende:

En mann som hadde sittet inne på nr.19 en tid ble endelig løslatt, og ved hjemkomsten spurte de hvordan han hadde hatt det.

- Jeg er ikke den mann som beklager meg, sa han, men jeg tror nok at hvis de ikke behandler andre bedre enn meg, så får de snart ikke folk der.

. . . . . .

VÆR FORSIKTIG.

Kort oversikt.

For øyeblikket likner hvert enkelt norsk hus et korthus. Årsaken er den at vi, for å få det daglige brød pluss andre livsfornødenheter må være i besittelse av følgende kort: Brødkort, fettkort, sukkerkort, kaffetilsettingskort, vedkort, potetkort, såpekort, fiskekort, kjøttkort, fruktkort, grønnsakkort, tobakkskort, brennevinskort, legitimasjonskort, melkekort, varefordelingskort, ungdomskort, ost, sardiner og annet pålegg kan ikke fåes uten kort, vi må ha kort for skotøy og klær, utstyr og halvsåling, barbersåpe fåes på kort, de evakuerte må ha kort. Medlemskort er derimot forbudt. Når husmoren skal i butikken med alle disse kortene kan hun ofte gripes av en bølge av forvirring, den såkaldte kortbølge. Nesten alle butikker handler utelukkende med kortevarer, hvilket betyr at forretningenes bestående er kortvarig. Fritz Kortner er forbudt. De som har oppfunnet systemet med kortene kalles kortskaller. For å holde greie på dette må en være en dyktig kortspiller. Almindelige spillkort fåes på kort. Har man langt hår går man til frisøren og får lov til å klippekort. Også på trikkene anvender man klippekort. Visse tegn tyder på at vi står foran en kortslutning.

- På grunn av den nervepirrende tid vi er oppe i, har elektrisitetsverkende nedsatt spenningen.

- Næringsdepartementet skal som kjent sørge for befolkningens forsyninger.

Som et ledd i dette arbeidet er en rekke forretninger stengt.

Noe å glede seg til.

Radio-bomber kan bli avgjørende i framtidens kriger, sier ekspertene. Den vitenskapelige utvikling av dette våpens prinsipper kan øke dets eksjonsradius i uanet grad. Gjennom en kombinasjon med radioretningstråler eller andre flyretningsanordninger, kan disse selvdrevne flytorpedoer avgjøre alle framtideige kriger. Derfor må de nasjoner som vil bevare friheten sin, ha oppmerksomheten rettet mot den tekniske og vitenskapelige forskning. For neste krig kan meget godt utføres med lydløse og usynlige konvoyer av flyprojektiler, som kommer fra fjerne startplasser og dirigeres til meget små "fyrtårn", som quislinger før krigsutbruddet plasseres i strategisk viktige produksjons og forvaltningssentra.

Det norske flagget

var det første som ble plantet på en tysk artilleristilling på øya Walcheren i Scheldemunningen, forteller Norsk Tidend i London. De norsk commandos gjorde landgang etter intensive forberedelser av fly og skipsartilleri. Etter at det tunge tyske artilleriet var bragt til taushet angrep nordmenn og belgiere Westcapelle, som ble erobret etter alvorlige gatekamper,. Nordmennene som for første gang som eget kompani kjempet på kontinentet, sattes derpå inn i kampene om Dombourg, som falt straks etter.

-w-

Den teatralske teaterdirektør uten noe teater, forfatteren Finn Halvorsen, kan ikke skrive fem linjer om norsk revy uten å beklage at Einar Rose ikke opptrer lenger. Hvis noen til nå hadde tvilt på Roses politiske forhold, så behøver han ikke gjøre det lenger etter Halvorsens reklame. Men forleden syns Rose selv at det ble for grovt og han rykket ut med et tilsvar til Halvorsen, der han tynt og likefrem til ba om å få være i fred. Han er ikke oppmerksom på at det er av sine egne en skal ha det. Alle vi andre skal la Rose i fred. Men de skrå bredder blir det ikke mere snakk om for en mann som har

-

Nasi-idretten har iår vært så god at lederne har fått ordre om å hvile på sine laurbær.

Det samme er tilfelle med de aktive, idet alle internasjonale stevner, Norgesmesterskap og større arrangements er forbudt.

-

Til tross for at London radio stadig har oppfordret befolkningen til ro, ro og atter ro, noterer vi at det bare er nazistene som ror.

Fra dyreverdenen.

En Oslo-borger hadde en papegøye som var svært lærevillig. Det siste han lærte den var visse fromme ønsker betreffende en diktator i et stort land. Eller et land som var stort. Det ryktedes naturligvis ganske fort at mannen hadde en papegøye som skrek "ned med Hitler". Og en dag ryktedes det også at ryktet var nådd fram til Gestapo som aktet å avlegge mannen en visitt. Mannen fikk imidlertid på ett eller annet vis underretning om besøket og lurte på hva han skulle foreta seg. I sin vånde gikk han til en venn som var prest og forela ham saken.

-Jeg skal si deg hva vi skal gjøre, sa presten (som ikke var ordinert av biskop Frøyland) Jeg har også en papegøye, ta den med deg hjem, og bring din egen av veien.

Som sagt så gjort. Og så kom Gestapo, som forelagmannen anklagen, som hadde karakteren av majestetsforbrytelse: Hadde han lært sin papegøye å si "ned med Hitler"?

Langt ifra, sa mannen, papegøyen min er upolitisk.

Ja, så skulle "de vise ham". To

gestapo-leute stilte seg opp ved papegöyen og sa: "Ned med Hitler" Papegöyen leverte ikke noe kommentar. Den var saklig taus. Det ble gjentatt flere ganger, men intet hjalp. Til slutt sto tre gestapoer og skrek i munnen på hverandre : Ned med Hitler. Ned med Hitler.Ned med Hitler.

- Gud være lovet, sa papegöyen.

-

Er freden alt kommet ?
.....

En nordmann ble grepet av sterk depresjon. Han syntes ikke lenger det var noen ting å leve for, og besluttet seg til å begå selvmord. Men å henge seg syntes han var litt for simpelt, og skyte seg hadde han heller ikke særlig mot til. Han begav seg til en venn. Og da denne skjönte at det ikke var råd å få mannen bort fra sitt forsett ga han ham det rådet:

- Du skal bare gå ut på gata og sjikanere den förste og beste tyskere du ser, så går alt av seg selv.

Jaha, vår venn tenkte det var et godt råd. Han gikk ut i Oslo hvor en ikke kan gå mange skrittene för en möter en tysker. Det var tilfeldigvis en offiser. Nordmannen rök på ham og ga ham et herlig spark i baken. Offiseren skvatt et par meter bortover, tok seg til det såre stedet og skrek:

- Mein Gott. Ist der Friede schon da?

(Min gud. Er freden alt kommet?)

-

Det europeiske boligmarked.
.....

Over hele Europa har det i de siste 4 år vært store forstyrrelser på boligmarkedet. Mange steder var det för termelig "trångbodd", og situasjonen forverret seg nokså vesentlig da leieboeren Tyskland pluttselig i 1939 satte seg fore å annektere hele boligmarkedet.

Först tok han annekset Polen, deretter hele den lille norske kvistetasjen, så det lave danske sommerhuset, og i rask rekkefölge de store leiekasernene Frankrike, Belgia, Nederland, Hellas og Jugoslavia.Innbyggerne måtte flytte ut og tallrike medlemmer av den svulmende tyske familjen ble innstallert i husene. Det gjaldt ikke vanlige beboelsesrom, nei det var livsrom om å gjöre.

Trass i at den tyske leieboeren, som ikke betalte noen husleie, nå hadde alle disse husene, hadde han også sikret seg framleie i Romania, Ungarn, Bulgaria og delvis Italia og Finnland. Enda var ikke livsrommet stort nok for ham, og han gjöv på det störste og mest moderne leiekomplekset Sovjetsamveldet. Og her lyktes det ham faktisk å legge beslag på et par av de störste og peneste stuene. Men i Sovjetsamveldet hadde de en mere energisk husleieregulering, og ved hjelp av den tvang de de tyske leieboerne ut igjen. Også et par av de andre, den engelske leiekasernen og den amerikanske skyskraperen, som ikke likte slik framferd av leieboere, besluttet seg til å skjære ned det tyske livsrommet. - Det lyktes så godt at nå, ved utgangen av 1944, er de tyske leieboerne helt drevet ut av Frankrike, Belgia, Nederland, Hellas og Jugoslavia. Her har de gamle leieboerne nå flyttet inn igjen, og prøver å böte på de skadene som er forvoldt på leiligheter etter den tyske leieboeren. Denne blir drevet lenger og lenger til bake, og er nå i den situasjon at han har måttet avse rom i sitt eget hus. Hans livsrom er sterkt begrenset.

Det store spörsmålet er nå om ikke hans leiekontrakt vil bli oppsagt for godt. Han er ikke til å være i hus med. Forhåpentlig kommer det en ny husleielov etter dette, så en kan hindre pengesterke leieboere tar til selvtekt for ettertiden.

Eller hva mener De ?

- -

Vår kamp.
:::::::::

Tiden er ennå ikke inne til å skrive historien om den tyske okkupasjonen av Norge. Men idag,hvor vi står på terskelen til full seier etter 4½ års uavbrutt kamp, kan vi ved å ta et tilbakeblikk tydelig skjelne de store linjene i vår kamp. Siden juni 1940,da felttoget i Norge var slutt, har vårt land ligget i periferien av krigsoperasjonene og vi har i mindre grad enn de fleste andre okkuperte land hatt direkte føling med storkrigen. Det som har stått i forgrunnen for oss har vært vår egen kamp,først og fremst den aktive og passive kampen mot nazifiseringen.

Om man sier om Danmark at det var Hitlers kanarifugl,så kan man si om Norge at vi var Hitlers forsøkskanin. Norge var det land som ble utvalgt til prøveobjekt for nazifiseringen. En av grunnene til at vi fikk denne höyst tvilsomme ære var formodentlig rett og slett at vi ble betraktet som höyverdige "germanere". Hitlers plan med Norge er ganske tydelig, og like tydelig er det at det ikke på noe punkt lyktes å gjennomføre den. Den står framleis der hvor den sto i 1940: på papiret. Dette skyldes utelukkende den samlede organiserte motstand som hele folket møtte nazifiseringsplanene med. Hele vår okkupasjonshistorie er i virkeligheten et bevis på riktigheten av vårt slagord: det nytter.

Hitlers storslagne plan gikk ut på . først å innföre en nazistisk samfundsordning i landet, for at vi deretter skulle slutte fred med Tyskland og slutte opp på vår germanske storebrors side i krigen. Det gjaldt altså först å slå i stykker de grunnleggende demokratiske institusjoner: stortinget,kongemakten,rettsvesenet,de politiske partiene,det kommunale selvstyret,de frie organisasjonene, og å mörklegge presse og kringkasting og forby enhver fri meningsutveksling. Deretter skulle samfundslivet nazifiseres. Det var meningen å danne en slags korporativ stat etter förerprinsippet med et riksting og quisling som det norske folks utvalgte förer. Den frist som var satt for gjennomföringen var opprinnelig 1.februar 1942. Da var det meningen å holde en höytidelig statsakt, hvor Quisling på Norges vegne sluttet fred med Tyskland og dermed skapte det formelle grunnlag for mobilisering av nordmenn til krigstjeneste på tysk side.

Det var i sannhet en storslagen plan,verdig det nazistiske rikes store og geniale förer. Vi vet hvordan det gikk med den. Våre demokratiske institusjoner har ikke kunnet fungere under okkupasjonen. Men statsakten 1.februar 1942 ble tom og innholdsløs,selv tyskerne måtte innrømme at planen om nazifisering av Norge ikke hadde kunnet gjennomföres. Quisling fikk titlen ministerpresident og dannet en "nasjonal regjering",men både han og hans "regjering" ble stående som okkupasjonsmaktens kommisærer, ikke bare reelt, men også formelt.

Vi husker Quislings klassiske replikk under et raserianfall på Staabekk skole våren 1942 til en samling lærere:"Det er dere som har ödelagt alt for meg". - Quisling hadde ganske rett, for en gangs skyld. Det var folket selv som hadde veltet hans planer.

Det norske folk reiste seg til kamp mot Tyskland og mot nazismen fra förste stund,först med våpen i hånd og senere med alle de midler som sto til rådighet. Vår tro på friheten,sannheten og rettferdigheten ga oss styrke til kamp,vår enighet og vårt samhold var vårt sterkeste våpen.

Den 25.september 1940,forrædernes store minnedag, er også den dag da kampen mot nazifiseringen begynte for alvor, da det gikk opp for oss at okkupasjonsmakten ikke aktet å ta hensyn til folkeretten og hadde til hensikt å "nyordne" vårt land etter nazistisk mønster. Vi tok opp kampen og det dannet seg en organisert hjemmefront som gradvis tok fastere og fastere former. Kampen mot fienden har ikke bestått i tilfeldig og sporadisk motstand. Hver eneste aksjon har vært nöye planlagt,og takket være vårt folks enestående styrke og samhold har hjemmefrontens aksjoner kunnet gjennomföres med nesten like stor presisjon som de militære operasjoner på slagmarkene.Idag har vi en fast stab,en enhetskommando:

gestapo-leute stilte seg opp ved papegöyen og sa: "Ned med Hitler" Papegöyen leverte ikke noe kommentar. Den var saklig taus. Det blé gjentatt flere ganger, men intet hjalp. Til slutt sto tre gestapoer og skrek i munnen på hverandre : Ned med Hitler. Ned med Hitler.Ned med Hitler.

- Gud være lovet, sa papegöyen.

-

Er freden alt kommet ?
.....

En nordmann ble grepet av sterk depresjon. Han syntes ikke lenger det var noen ting å leve for, og besluttet seg til å begå selvmord. Men å henge seg syntes han var litt for simpelt, og skyte seg hadde han heller ikke særlig mot til. Han betrodde seg til en venn. Og da denne skjönte at det ikke var råd å få mannen bort fra sitt forsett ga han ham det rådet:

- Du skal bare gå ut på gata og sjikanere den förste og beste tyskere du ser, så går alt av seg selv.

Jaha, vår venn tenkte det var et godt råd. Han gikk ut i Oslo hvor en ikke kan gå mange skrittene förr en möter en tysker. Det var tilfeldigvis en offiser. Nordmannen rök på ham og ga ham et herlig spark i baken. Offiseren skvatt et par meter bortover, tok seg til det såre stedet og skrek:

- Mein Gott. Ist der Friede schon da?

(Min gud. Er freden alt kommet?)

-

Det europeiske boligmarked.
.....

Over hele Europa har det i de siste 4 år vært store forstyrrelser på boligmarkedet. Mange steder var det för termelig "trångbodd", og situasjonen forverret seg nokså vesentlig da leieboeren Tyskland plutselig i 1939 satte seg fore å annektere hele boligmarkedet.

Först tok han annekset. Polen, deretter hele den lille norske kvistetasjen, så det lave danske sommerhuset, og i rask rekkefölge de store leiekasernene Frankrike, Belgia, Nederland, Hellas og Jugoslavia.Innbyggerne måtte flytte ut og tallrike medlemmer av den svulmende tyske familjen ble innstallert i husene. Det gjaldt ikke vanlige beboelsesrom, nei det var livsrom om å gjöre.

Trass i at den tyske leieboeren, som ikke betalte noen husleie, nå hadde alle disse husene, hadde han også sikret seg framleie i Romania, Ungarn, Bulgaria og delvis Italia og Finnland. Enda var ikke livsrommet stort nok for ham, og han gjöv på det störste og mest moderne leiekomplekset Sovjetsamveldet. Og her lyktes det ham faktisk å legge beslag på et par av de störste og peneste stuene. Men i Sovjetsamveldet hadde de en mere energisk husleieregulering, og ved hjelp av den tvang de de tyske leieboerne ut igjen. Også et par av de andre, den engelske leiekasernen og den amerikanske skyskraperen, som ikke likte slik framferd av leieboere, besluttet seg til å skjære ned det tyske livsrommet. - Det lyktes så godt at nå, ved utgangen av 1944, er de tyske leieboerne helt drevet ut av Frankrike, Belgia, Nederland, Hellas og Jugoslavia. Her har de gamle leieboerne nå flyttet inn igjen, og pröver å böte på de skadene som er forvoldt på leiligheter etter den tyske leieboeren. Denne blir drevet lenger og lenger til bake, og er nå i den situasjon at han har måttet avse rom i sitt eget hus. Hans livsrom er sterkt begrenset.

Det store spörsmålet er nå om ikke hans leiekontrakt vil bli oppsagt for godt. Han er ikke til å være i hus med. Forhåpentlig kommer det en ny husleielov etter dette, så en kan hindre at pengesterke leieboere tar til selvtekt for ettertiden.

Eller hva mener De ?

- -

Vår kamp.
:::::::::

Tiden er ennå ikke inne til å skrive historien om den tyske okkupasjonen av Norge. Men idag,hvor vi står på terskelen til full seier etter 4½ års uavbrutt kamp, kan vi ved å ta et tilbakeblikk tydelig skjelne de store linjene i vår kamp. Siden juni 1940,da felttoget i Norge var slutt, har vårt land ligget i periferien av krigsoperasjonene og vi har i mindre grad enn de fleste andre okkuperte land hatt direkte føling med storkrigen. Det som har stått i forgrunnen for oss har vært vår egen kamp,først og fremst den aktive og passive kampen mot nazifiseringen.

Om man sier om Danmark at det var Hitlers kanarifugl,så kan man si om Norge at vi var Hitlers forsøkskanin. Norge var det land som ble utvalgt til prøveobjekt for nazifiseringen. En av grunnene til at vi fikk denne höyst tvilsomme ære var formodentlig rett og slett at vi ble betraktet som höyverdige "germanere". Hitlers plan med Norge er ganske tydelig, og like tydelig er det at det ikke på noe punkt lyktes å gjennomföre den. Den står framleis der hvor den sto i 1940: på papiret. Dette skyldes utelukkende den samlede organiserte motstand som hele folket mötte nazifiseringsplanene med. Hele vår okkupasjonshistorie er i virkeligheten et bevis på riktigheten av vårt slagord: det nytter.

Hitlers storslagne plan gikk ut på . först å innföre en nazistisk samfundsordning i landet, for at vi deretter skulle slutte fred med Tyskland og slutte opp på vår germanske storebrors side i krigen. Det gjaldt altså först å slå i stykker de grunnleggende demokratiske institusjoner: stortinget,kongemakten,rettsvesenet,de politiske partiene,det kommunale selvstyret,de frie organisasjonene, og å mörklegge presse og kringkasting og forby enhver fri meningsutveksling. Deretter skulle samfundslivet nazifiseres. Det var meningen å danne en slags korporativ stat etter förerprinsippet med et riksting og quisling som det norske folks utvalgte förer. Den frist som var satt for gjennomföringen var opprinnelig 1.februar 1942. Da var det meningen å holde en höytidelig statsakt, hvor Quisling på Norges vegne sluttet fred med Tyskland og dermed skapte det formelle grunnlag for mobilisering av nordmenn til krigstjeneste på tysk side.

Det var i sannhet en storslagen plan,verdig det nazistiske rikes store og geniale förer. Vi vet hvordan det gikk med den. Våre demokratiske institusjoner har ikke kunnet fungere under okkupasjonen. Men statsakten 1.februar 1942 ble tom og innholdsløs,selv tyskerne måtte innrömme at planen om nazifisering av Norge ikke hadde kunnet gjennomföres. Quisling fikk titlen ministerpresident og dannet en "nasjonal regjering",men både han og hans "regjering" ble stående som okkupasjonsmaktens kommisærer, ikke bare reelt, men også formelt.

Vi husker Quislings klassiske replikk under et raserianfall på Stabekk skole våren 1942 til en samling lærere:"Det er dere som har ödelagt alt for meg". - Quisling hadde ganske rett, for en gangs skyld. Det var folket selv som hadde veltet hans planer.

Det norske folk reiste seg til kamp mot Tyskland og mot nazismen fra förste stund,først med våpen i hånd og senere med alle de midler som sto til rådighet. Vår tro på friheten,sannheten og rettferdigheten ga oss styrke til kamp,vår enighet og vårt samhold var vårt sterkeste våpen.

Den 25.september 1940,forrædernes store minnedag, er også den dag da kampen mot nazifiseringen begynte for alvor, da det gikk opp for oss at okkupasjonsmakten ikke aktet å ta hensyn til folkeretten og hadde til hensikt å "nyordne" vårt land etter nazistisk mönster. Vi tok opp kampen og det dannet seg en organisert hjemmefront som gradvis tok fastere og fastere former. Kampen mot fienden har ikke bestått i tilfeldig og sporadisk motstand. Hver eneste aksjon har vært nöye planlagt,og takket være vårt folks enestående styrke og samhold har hjemmefrontens aksjoner kunnet gjennomföres med nesten like stor presisjon som de militære operasjoner på slagmarkene.Idag har vi en fast stab,en enhetskommando:

hjemmefrontens ledelse (HL) som er anerkjendt av hele det norske folk og den norske regjering.

Men det tok tid før hjemmefronten nådde den styrken den har idag. Utviklingen har gått gradvis,etter hvert som behovene meldte seg dannet man de nødvendige organisasjoner, som så til slutt ble knyttet sammen til et samlet hele. Det har vært en kamp på liv og død og vi har måttet tåle mange harde slag. Det er slått sprekker i fronten, som vi har måttet lukke igjen., men det har aldri lykkes tyskerne å bryte fronten, organisasjoner vi hadde. Høyesterett gikk av i åpen protest, våren 194[illegible] protesterte 42 organisasjoner overfor Terboven mot okkupasjonsmaktens overgrep og kirken sendte ut hyrdebrever med anklager mot tyskerne og nazistene.

Det er alltid arbeidsfolket som må ta den alvorligste støyten både i krig og fred. Slik er det også her hjemme. Det var arbeiderne som gikk til den første alvorlige oppstand mot de tyske okkupanter. I september 1941 fikk vi melkestreiken,hvor arbeidet spontant ble lagt ned ved alle verksteder og fabrikker i Oslo og omegn. Den maktfaktor som den arbeidende befolkning representerer var en fare for tyskerne,som slo ned attakket med brutal og hård hånds 2 av tillitsmennene,Viggo Hansteen og [illegible] Wickstrøm ble skutt,en rekke andre dømt til tukthus i inntil 2o år og proklameringen av undtakstilstanden. Tyskerne tålte ikke en slik massemaksjon som kunne bety den alvorligste fare for dem.. Dette ser vi best ved de tiltak som ble tatt mot Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, som hadde omlag 4oo.ooo medlemmer. Ledelsen ble byttet ut med mere "pålitelige" folk som kunne gå tyskernes erend og sørge for at liknende aksjoner ikke gjentok seg.

Etter undtakstilstanden da tyskerne med ett slag feide vekk de frie organisasjonene,ble kampen tvunget under jorden og et omfattende illegalt arbeid måtte bygges opp. Men kampen fortsatte likevel i form av åpne protester. Da organisasjonene var borte trådte hver enkelt nordmann fram i frontlinjen med sin personlige protest,egenhendig underskrevet og adressert til okkupasjonsmyndighetene. Denne kampform. folkets egen, åpne protest og den veldige folkereisning som dette innebar, har ikke noe sidestykke i de andre okkuperte land og det norske folks kamp vakte hele den siviliserte verdens begeistring. Den dag idag kommer det resolusjoner fra foreninger i fjerne verdensdeler som hyller den norske lærerstand for dens kompromissløse holdning.

Det var da Quisling etter den mislykte statsakten i februar 1942 besluttet å innrullere det norske folk i yrkessamband for dermed å skape grunnlaget for et riksting, at denne kampformen ble brukt med så enestående resultat av hjemmefronten.

Quisling og nazistene visste at den beste garanti for hans styre ville være å vinne ungdommen og barna for sin sak. De mente også at dette var et svakt punkt - tidligere hadde jo Nasjonal Samlings medlemskrets et sterkt ungdommelig preg. Men her rammet de livsnerven i folket og det ble skjebnesvangert for dem, Lærernes,kirkens og foreldrenes holdningble av avgjørende betydning for den videre kamp. Og da Quisling forsøkte seg på de andre yrker møtte han en like kompakt motstand. Først hadde han håpet å få rikstinget istand til 1.mai,så utsatte han det til den 25.september - toårsdagen for den "nasjonale revolusjon". I begynnelsen av september gjorde han så et siste desperat forsøk på å bringe rikstinget i havn. Om han bare fikk dannet et arbeidssamband,så ville det ikke spille noen nevneverdig rolle om de øvrige sambandene bare eksisterte på papiret. Han tenkte val at arbeiderne,berøvd sine organisasjoner og svekket av dårlig kost og tungt arbeid,skulde yte mindre motstand enn de øvrige mindre tallrike grupper. Og han trodde at arbeidsgiverne ville være redde for å sette sine økonomiske verdier på spill. Han tok grundig feil, og deres holdning [illegible] hele rikstingplanen nådestøtet.

Tyskerne og nazistene oppga imidlertid ikke sine planer,selv om de ikke kunne gjennomføres som opprinnelig tenkt. Tyskland trengte arbeidskraft og soldater. Krigslykken hadde i løpet av vinteren 1942/43 definitivt vendt seg i de alliertes favør,milepælene El Alamein og Stalingrad var passert. I februar 1943 proklamerte Goebbels den totale krig og kort etter ble loven om "nasjonal arbeidsinnsats" kunngjort i Norge med store taler av Terboven og Quisling. Dette var det alvorligste angrepet på fronten vår hittil: alle kvinner og menn mellom 18 og 55 år skulle kunne utskrives til "arbeidsinnsats" for tyskerne. Offisielt het det at de skulle arbeide i jordbruket,men det viste seg snart at det gjaldt arbeide på tyske befestninger og at de utskrevne skulle innrulleres i Organisation Todt,en ren militærorganisasjon. Og det er klart at hadde tyskerne først fått kontroll over størstedelen av den mannlige befolkning i Norge,hadde veien ikke vært lang til aktiv krigsinnsats på tysk side.

Registreringen ble saboteert og forsinket,men utskrivingen kom igang ut på våren. Bare i Oslo var det ca 9o.ooo registreringspliktige, derav ble omkring 3o.ooo utskrevet. Nazistene satte alle kluter til,nå gjaldt det å vise tyskerne resultater for en gangs skyld. Folk fikk innkallelser,først pr.brev,så pr.telefon og iltelegram,men bare en ganske liten prosent møtte. Man gikk til mer drastiske forholdsregler og mobiliserte politiet til å hente de innskrevne med makt. Også dette mislyktes,folk lot seg ikke skremme og det var ikke mulig å hente hver enkelt i Svartemarja. Bare noen få hundre mann ble innfanget på denne måten. En kan regne med at tyskerne i Oslo i alt fikk ca 3ooo mann i løpet av våren og sommeren 1943,men de måtte slåss for hver enkelt av dem. Bare en brøkdel av denne arbeidskraften ble effektivt utnyttet av tyskerne p.g.a. det rot og kaos som hersket i hele arbeidsinnsats-apparatet. Opprinnelig var det nok tyskernes mening å føre arbeidskraften til Tyskland,men dette vakte slikt opprør i befolkningen at de ikke våget å sette denne tanken ut i livet.

Framstøtet i 1943 ble en fiasko.Mens de samlet seg til nye tiltak gikk tyskerne til angrep på den siste del av det demokratiske Norges bastioner:vårt universitet. Opptakelsesbestemmelsene ble krevd endret slik at nazistene skulle ha fortrinsrett. Henved 3ooo studenter protesterte i åpent brev mot dette overgrepet,og den 3o.november ifjor besatte tyskerne med våpenmakt universitetet og arresterte alle studenter de kunne få tak i,ialt godt og vel 1ooo unge menn. Over halvparten av dem ble sendt til Tyskland,mens de øvrige ble sluppet fri igjen.

Hjemmefronten var imidlertid på det rene med at kampen om arbeidskraften ennå ikke var avsluttet og den forberedte seg på å møte neste angrep. I januar ble det oppsnappet et memorandum fra Riisnes til en SS-general,hvor Riisnes la fram forslag til mobilisering av 5 årsklasser nordmenn, som bekreftet at mobiliseringsplanene slett ikke var lagt bort.

Vår linje var gitt. Vi hadde lært av erfaringene fra 1943 og dessuten var det klart at den dønn[illegible]angen først og fremst gjaldt den vernepliktige ungdom. Hjemmefronten tok derfor selv initiativet og proklamerte allerede i mars boykott av den organisasjon som kunne tjene som springbrett for en eventuel mobiliserings arbeidstjenesten. Dette var et dristig skritt,men hvor klokt og riktig det var viste seg senere. Kort etter kom nemlig påbudet om registrering av 3 årsklasser norsk ungdom,1921 - 22-23, som med ett slag avslørte tyskernes virkelige planer. Parolen var klar: nekt registreringen. Og ungdommen nektet. Titusener av unge gutter pakket ryggsekken og dro hjemmefra. Arbeidskontorer og registreringskontorer,arkiver og kartotek ble brent og ødelagt over hele landet, allerede så tidlig som i begynnelsen av juni var det klart at hjemmefronten hadde vunnet sin største seir under okkupasjonstiden.

I det siste halve året har vår kamp fått et mere militært preg. Den allierte overkommando har inntil idag ikke ønsket at vi skulle gå til direkte angrep på tyske militære mål. Våre hjemmestyrker skulle spares til sluttkampen og parolen fra forsvarets overkommando er for den største delen delen av styrkene framleis: bevar organisasjonene til signalet blir gitt. Men på enkelte punkter er signalet til aksjon allerede gitt og vi må for-

berede oss på å ta mere og mere aktiv del i sluttoffensiven mot Tyskland. Tyskerne har nå meget begrensede resurser til sin rådighet, så enhver reduksjon av deres tilganger er en faktisk reduksjon. De har ikke lenger hverken tid eller anledning til å erstatte eller bygge opp igjen det som er ödelagt. Derfor har de norske hjemmefrontstyrkene fått ordre om å gå til aksjon etter en plan som er trukket opp av den alliertes overkommando. Våre hjemmestyrker har den siste tiden ført den reneste oljeoffensiv mot tyskerne, og det ser ellers ut til at det er transportmidlene, ikke kommunikasjonene, som skal rammes. Det er klart at vi har muligheter for å tilföye fienden enda större skader, og den tiden kommer nok da situasjonen er moden for större aksjoner.

Vi er blitt trukket nærmere inn i krigssonen enn noen gang tidligere siden 1940. Siden oktober i år står norske og allierte tropper på norsk jord. Deler av vårt land er igjen blitt operasjonsområde. Tragedien i Nord-Norge har vist at der hvor tyskerne trekker seg til bake skal alt legges öde. Den brente jord politikk betyr at fienden vil ta fra oss mulighetene for å leve i landet. Detvil bety en nasjonal katastrofe for vårt land om tyskerne uhindret skal kunne fortsette denne politikk etter som de trekker seg til bake. For å hindre at dette skjer er ikke noe offer for stort. Alt annet er bedre. Det er dette syn som må bestemme vår holdning i den prövelsens tid som ennå står igjen för seiren er vunnet. Det kan bli krevd alt av oss. Derfor må vi mobilisere alle våre krefter slik at vi kan klare også denne siste avgjörende kampen. Det må bli en hele folkets kamp som aldri för.

- w -

Fortset. fra side 6:

Loven ble nok sabotert så godt det lot seg gjöre, men gestapo gikk brutalt fram. Reglen var at minst ett medlem av familjen ble skutt eller deportert til Polen om noen annen i familjen hadde begått en "statsfiendtlig handling". De fleste elsassere i 19-32 års alderen ble sendt til fronten i Russland. Det var fryktelig mange dödsfall, og det ble forbudt avisene å ta inn mere enn 5 dödsannonser i ett nummer. Også på den italienske fronten ble disse tvangsmobiliserte satt inn. - Det er klart at alle disse fortyskingsmetodene virket stikk mot sin hensikt der som alle andre steder. Motstanden vokste fra måned til måned, det ble som hos oss. Tyskerne arresterte, torturerte, deporterte og henrettet, men motstanden ble sterkere og sterkere. I det siste var det særlig syv bokstaver som ble skrevet over alt på alle vegger og murer, og som satte tyskerne i vilt raseri. De betyr: Wir wollen wieder werden was wir wären. (Vi vil atter bli hva vi var). - Og det er netop dette som skjer. Elsass-Lothringen blir atter fransk. Og de Gaulle har formet slagordet: Rhinen er den uundgåelige grensen.

- b -

Og herved önsker vi leserne og alle våre forbindelser for övrig god jul og godt nytt år. Måtte det snart bli fred. Men blir det kamp så la oss også være forberedt på det.

Vi står sammen til seiren er vunnet.